

Carta na to'ñoom nn'aⁿ hebreos

Tquiaa Ty'oots'om ñ'oom'm nnom Jnaaⁿ na quiaa juuna' ndaaya

¹ Ncuee na ñejndyowa jndye ndii' ndo' jndye nnom ñ'oom teill'uee'ñe Ty'oots'om na tyotseineiⁿ ndaa weloo welooya ñequio ñ'oom ndyuee profetas na tyola'neiⁿna chiuu na quia nluui.

² Saa je' ncuee na macanda, jnda mamatseineiⁿ ndaaya ñequio ñ'oom 'ndyoo Jnaaⁿ. Cha'tsoti na niom, ñ'eⁿ juu quia tqueeⁿ joona', ndo' seijndaa'ñê na cha'tso joo jo' calaxmaⁿna' cwentaa' juu.

³ Ty'oots'om t'maⁿ cwiluiñê, ndo' juu na neiⁿncoo' na caxuee na cwiluiñê, maljo' cwiluiñe Jnaaⁿ. Cha'xjeⁿ na matseixmaⁿ Ty'oots'om, maluaa' t'maⁿ matseixmaⁿ Jnaaⁿ. Manquiityeeⁿ t'maⁿ ñ'oom matseixmaaⁿ, jo' na waa waati tsjoomnancue ñequio cha'tso na niom cañoom'luee. Cantyja na tueeⁿeⁿ teijndaa' na matseilju' Ty'oots'om cha'tso jnaaⁿya. Jnda na teinom na tueeⁿeⁿ quia jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya cañoom'luee.

T'manti cwiluiñe Jnda Ty'oots'om nchiiti ángeles

⁴ Nquii Jnda Ty'oots'om t'manti ñ'oom tseixmaaⁿ nchiiti ángeles, ee jnda tqueeⁿna' jom na t'manti ts'iaaⁿ tseixmaaⁿ, nchiiti joona.

⁵ Ee tijoom ñetso Ty'oots'om nnom cwii ángel:
'U cwiluiindyu' Jndaaya;
je' majndaa' na cwiluiindyo tsotye'.

Meiⁿ cwii ndii' tîquitso Ty'oōts'om cantyja 'naaⁿ
cwii ángel:

Ja nntseixma^{nya} tsotyeeⁿ

ndo' juu nntseixmaⁿ jndaaya.

6 Ndo' quia na t'mōⁿ Ty'oōts'om Jnaaⁿ na ñequiicheⁿ
tuiiñe ndaā nn'aⁿ tsjoomnancue, tsoom:

Cha'tsondye ángeles 'naaⁿ Ty'oōts'om
cala't'maaⁿndyena juu.

7 Saā luaa ñ'oom tso Ty'oōts'om cantyja 'naaⁿ
ángeles:

Mats'aa na cjeendyena cha'na jndye.

Joona cwindye'ntjomna noōⁿ ndo' matseijomna'
joona cha'na ntsaachom.

8 Nmeiⁿ tsoom cantyja 'naaⁿ ángeles, saā nnom
Jnaaⁿ tsoom:

'U Ty'oōts'om, juu cantyja na matsa'ntjom',

m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'

juu jo' m'aaⁿna' cantyja na maty'iomyana'.

9 'U neiⁿ na cwil'a nn'aⁿ yuu na ya, ndo' jeeⁿ jndo'
natia na cwil'ana,

Nc'e na ljo', nquii Ty'oōts'om na mat-
seit'maaⁿndyu', jndā tjeiiⁿeⁿ 'U,

ndo' mañequiaaⁿ na neiⁿti'cheⁿ 'u, nchiiti nc'ia'.

10 Mati matso Ty'oōts'om:

'U Ta, quia na jnaⁿjndyeecheⁿ cha'tso, 'U tqueⁿ
tsjoomanancue;

manncu'ti' tqueⁿ ljo'luee.

11 Cha'tso nmeiⁿ nntsuuna',

saā 'u m'aaⁿ ndo' m'aaⁿndyu'.

Nleindyjoona' cha'na liaa.

12 Nntseilcwiindyu' joona' cha'xjeⁿ mach'ee ts'aⁿ
ñ'eⁿ cwii liaa,

nantseijndyoondyu' joona' cha'xjeⁿ ts'aⁿ nntsei-
jndyooñê liaⁿaⁿ.

Saa 'u ñecwiixjeⁿ:

ticantycwii xuee chu'.

¹³ Saa meiⁿjom ndii' tyootso Ty'o_oots'om nnom cwii
ángel:

Cajmaⁿ ñjaaⁿñe jo ntyjaa' ts'o_o ntyjaya

hasta xjeⁿ na nntsá'a nn'aⁿ na jndoo 'u na
la'xmaⁿna ts'oom na ntyjo nc'e'.

¹⁴ Ee cha'tso ángeles cwiluiindyena na
cwindye'ntjomna nnom Ty'o_oots'om na majñoom
joona na cateijndeina nn'aⁿ na cwicandaa na
nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿna.

2

*Na macwji'n'maaⁿñe Ty'o_oots'om nn'aⁿ, jeeⁿ t'maⁿ
tseixmaⁿna'*

¹ Nc'e na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiiñe Cristo, jo' chii
macaⁿna' na jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿ
Ty'o_oots'om quaⁿtyaacheⁿ cwenta ñ'oom na
cwindyaaya, tints'aana' na n'ndyaaya joona'.

² Ljeii na matsá'ntjomna' na tquiaa Ty'o_oots'om
tandyo xuee ñequio luee ángeles, tyeⁿ tyoqueⁿna'
xjeⁿ nn'aⁿ, ndo' cha'xjeⁿ na maty'iomyana'
tyot'uiina' nn'aⁿ na waa jnaⁿ tyolaxmaⁿ ndo'
tyola'tjo_oondyena nnom juuna'.

³ Nc'e na luaa' waa, ¿chiiu nl'aa na nndyaandyo
xeⁿ tila'ñ'o_oⁿndyo juu na macwji'n'maaⁿñe
Ty'o_oots'om nn'aⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ juuna'?
Juu jo' tyotseicandii jndyee nquii Ta Jesús cantyja
'naaⁿna', ndo' nn'aⁿ na tyondye na seineiiⁿ,
tyot'mo_oⁿna juuna' ndaayâ.

⁴ Ndo' mati tjei'yuu'ñe Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na s'aaⁿ 'naaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nnom na jeeⁿ tyojaawee' n'omna, ñequio ts'iaaⁿ na tixocaluiina' cantyja 'naaⁿ najndeii nguii ts'aⁿ, ñequio cwii nnom ts'iaaⁿ na cwicandaana na mach'ee Espíritu Santo cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

Tuiñe Jesucristo na matseixmaaⁿ cha'na jaa nmeiiⁿ

⁵ Juu tsjoomnancue na quia ncuaa na cwilanaaⁿya cantyja 'naaⁿ'na', nchii tju'cje Ty'oots'om juuna' nacje 'naaⁿ ángeles.

⁶ Ee waa ñ'oom naquii' libro Salmos na seineiⁿ David nnom Ty'oots'om. Tsoom:

¿Ljo'to cwiluiindyene nn'aⁿ tsjoomnancue na jeeⁿ m'aaⁿ ts'om' jooona?

Ndo' ¿ljo' cwiluiindyena na mache' cwenta jooona?

⁷ Cwe' cwantindyo xuee tqueⁿ jooona na ticue'ntyjo na t'maⁿ cwiluiindyena ñequio ángeles.

Saa matseiwe'ndye' jooona na matsei't'maaⁿndyu' jooona,

⁸ cha'tsoti na tqueⁿ, tju'cje' jooona' nacje 'naaⁿ ts'aⁿ. Ndo' na tju'cjeeⁿ cha'tsoti tjaa'naⁿ na 'ñeeⁿ na quia nnc'omna' nacje 'naaⁿ ts'aⁿ. Saa meiⁿ na luaa' tsoom, tyoonty'iaaya cha'tsoti na m'aⁿ'na' nacjee 'naaⁿ ts'aⁿ.

⁹ Saa cwinty'iaaya Jesús, na cwe' cwantindyo xuee na tqueⁿ Ty'oots'om na ticuee'ntyjo na t'maⁿ cwiluiiñê cha'na ángeles, je' candaⁿ'ya matseit'maaⁿ'ñena' jom nc'e na teinoom nawi' na tueeⁿ'eⁿ, cha cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, tueeⁿ'eⁿ cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ.

10 Cha'tsoti na m'aⁿ, m'aⁿ nc'e na tq^{ue}ⁿ Ty'o^ots'om ndo' laxmaⁿ cwentaⁿaⁿ. Jom l'ue ts'oom na cha'tson^{dy}e nn'aⁿ na cwiluiindyena ntseinaⁿ, cala'jomndyena na matseit'maaⁿñena'jom. Nc'e na ljo', seijndaa'ñê na tq^{ui}ina' Jesús cha nntseixmaⁿ na canda^añe, nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

11 Ee jaa nn'aⁿ na la'xmaaⁿya na lju' n'o^oya ñecwii Tsoty^aya ñequio nquii na maqueⁿ jaa na lju' n'o^oya. Nc'e na ljo' tijnaⁿ Jnda Ty'o^ots'om na nntseicajñoom jaa ntyjee nqueⁿ.

12 Ee naquii' libro Salmos teiljeii ñ'oom na tsoom:

'U Tsoty^aya, nntseinaⁿya cantyja 'naⁿ ndaa cha'tso ndyentyj^o na cwila'y^u! ñ'eⁿndyo.

Ñequio luantsa nntseit'maaⁿndyo 'u ñ'eⁿndye joona yuu na cwitjomndyena.

13 Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na tsoom:

Ñequii'cheⁿ nntseicantyyaa'tyeⁿ ts'o^oya Ty'o^ots'om.

Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na tsoom:

Luaa ja ñequio ntseindaaya na jnda tquiaa Ty'o^ots'om l'o^o.

14 Ndo' cha'xjeⁿ ntseinda we ts'aⁿ laxmaⁿna mañecwii sei' ñequio niom' mati tyotseixmaⁿ Jesús sei' ñequio niom' cha'xjeⁿ laxmaⁿ nn'aⁿ cha cantyja na nncueeⁿeⁿ ndaa nntseityueeⁿeⁿ najndeii na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ, manquii tsaⁿjndii jo'.

15 Ndo' na luaa', jnda seicandyaañê cha'tson^{dy}e nn'aⁿ na cha'waa xuee chuuna na la'xmaⁿna cha'cwijom moso na mandi'ntjomtyeⁿ na m'aⁿna na nquiaana na nncwjena.

16 Ee ñ'oom na mayuu' tachii cwe' ángeles na jndyoteijneiⁿ, s̄aa jndyoteijneiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Abraham na jndyoteincoo'.

17 Ndo' cha na nluui na ljo', tcaⁿna' na ñecwii xjeⁿ tseixmaaⁿ ñequio ntyjeeⁿ, cha jo nnom Ty'ooots'om nntseixmaaⁿ cwii tyee na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiñê, na matseicanaⁿaaⁿ ndo' na m'aaⁿ na wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ cha nndaⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'ooots'om nn'aⁿ jnaⁿ na laxmaⁿna nc'e na tueeⁿeⁿ cwentaana.

18 Ee cha'xjeⁿ na tjoom nawi' ndo' tyocantyjaa'ñena' na catseitjooñê, jo' chii je' nndaⁿ nnteijneiⁿ nn'aⁿ na maqueⁿna' xjeⁿ joona na nla'tjoondyena.

3

Jesús t'maⁿti cwiluiñê, nchiiti Moisés

1 Jo' chii, 'o nn'aⁿya na jnda tjei'ndyo Ty'ooots'om 'o, na jnda tqueeⁿñê 'o na la'xmaⁿ'yo' nn'aaⁿaⁿ, c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, na cwiluiñê apóstol ndo' mati tyee na tjacantyja cantyja 'naaⁿ'yo' na cwila'yuyoyo' ñ'eñê.

2 Tyotseicanaⁿaaⁿ nnom Ty'ooots'om na ty'iom ts'iaaⁿ jom cha'xjeⁿ tyotseicanda Moisés quii' waa' Ty'ooots'om.

3 Saa Jesús t'maⁿti tseixmaaⁿ na nluiit'mañê nchiiti Moisés cha'xjeⁿ ts'aⁿ na mach'ee w'aa cwiluiit'mañetyeⁿ nchiiti w'aa na s'aaⁿ.

4 Cwii cwii w'aa majndaa' ts'aⁿ na s'aa juuna', s̄aa cha'tso na niom, Ty'ooots'om s'aa joo jo'.

5 Tyotseixmaⁿ Moisés moso quii' waa' Ty'ooots'om. Tyotseicanaⁿaaⁿ ts'iaaⁿ na ty'iom jom.

Ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ tyocwji'yuu'ñê ndaa naⁿñeeⁿ ñ'oom na secandii jom.

⁶ Saa Cristo na cwiluiñê jnda Ty'o^ots'om, matseicanaaⁿ quii' waa' Ty'o^ots'om. Jaa laxmaaⁿya w'aa'ñeeⁿ xeⁿ tica'ndyaa nc'uaa'ndyoo na m'aaⁿya na jom quit'maⁿ n'o^ondo' na cwicantyyaa'tyeⁿ n'o^onda'ya jom.

Waa na nnta'jndyee nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om

⁷ Jo' chii cha'xjeⁿ matso Espíritu Santo naquii' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii:

Xuee je', xeⁿ cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Ty'o^ots'om,

⁸ tala'quie' n'om'yo' cha'xjeⁿ ñel'a nn'aⁿyo' nn'aⁿ Israel,

na tyola'wendyena nacjoo' Ty'o^ots'om ndo' tyoqueⁿna xjeⁿ jom quia na tyom'aⁿna ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

⁹ Jo' jo' weloo welo'yo' tyoqueⁿna xjeⁿ 'naaⁿna ja meiiⁿ wenn'aaⁿ ndyu tyonty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿna,

¹⁰ macwe' jo' seiw'iiya naⁿñeeⁿ.

Ndo' tsjooya:

“Na^maⁿñeeⁿ ñenquii'cheⁿ cwila'tjoondyena no^ondo'.

Ticantyyaa' n'omna ja.

Meiⁿ tiñe'cala'no^onda' chiuu waa na l'ue ts'o^onda' na c'omna.”

¹¹ Ndo' tio^o ñ'oom wi' cjoona nc'e na jeeⁿ seiw'iiya joona

na tijoom nnc'ooquiee'ndyena yuu na seijs'aa'ndyoo na nnta'jndyena.

¹² Jo' chii 'o nn'aⁿya, cal'andyo' cwenta na tjaa meiⁿ cwiindyoo' 'o na nntseixmaⁿ jnaⁿ na ticatseyu' ñ'eⁿ nquii Ty'o^ots'om na wando'.

13 'O je' 'io ndi 'io quia'yo' na t'maⁿ n'om ncl'iaa'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ wanaaⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii cantyja 'naaⁿ'na', cha tjaa 'ñeeⁿ juu quii'ntaaⁿ'yo' na nñequiu'nn'aⁿ jnaⁿ juu na mati nntseiquie' ts'om.

14 Ee cha nnda^a n^lxmaaⁿya cwentaa' Cristo, macaⁿ'na' na caljoo'ndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ quia na t^oo'a na cwicantyjaa' n'o^onya jom hasta na macanda.

15 Cha'xjeⁿ ñ'oom na matsona':
Xeⁿ xuee je' cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ
Ty'o^ots'om,
talaquie' n'om'yo' cha'xjeⁿ l'a nn'aⁿ Israel quia
tyola'wendyena nacjoom'm.

16 ¿Cwaaⁿ nn'aⁿ na tyola'wendye jnda na jndyena jndyee' Ty'o^ots'om? Manquieeti nn'aⁿ na tjei' Moisés ndyuaa Egipto.

17 Mawax'atya, ¿'ñee naⁿ'ñeeⁿ na tyotseiw'eeⁿ joona wenn'aaⁿ ndyu? Ñequio joo na tyolaxmaⁿ jnaⁿ na tja ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

18 Ndo' ¿'ñeeⁿ naⁿ'ñeeⁿ na tso Ty'o^ots'om ñ'oomtyeⁿ na w'iina' na tijoom xuee nnc'ooquiee'ndye yuu na nñequiaaⁿ na nnta'jndyena? Tsoom na ljo' ndaa joo nn'aⁿ na ticalacanda^a'ndye.

19 Ndo' na luaa' waa, ma'moⁿtyeⁿnquiona' ndaaya nc'e na ticala'yu' naⁿ'ñeeⁿ, jo' na seicu'na' na nnc'ooquie'na ndyuaa'ñeeⁿ.

4

Waa na nta'jndyee nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om

1 Jo' chii ndicwaⁿ waa ñ'oom na tso Ty'o^ots'om na wanaaⁿ na nntsaaquia^a'a na nnta'jndyaaya na

m'aaⁿ. Jo' chii cal'aaya cwenta na tintseicu'na' na nt'omndyo' 'o taxocandaꞗ n'lajomndyo' cantyja 'naaⁿ jo'.

² Ee je' macwindyaꞗaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oꞗts'om cha'na joo nn'aⁿ Israel. Saa tjaa'naⁿ na teijndei ñ'oom'ñeeⁿ joona, ee tîcala'yuy'a n'omna quia tyondyena juuna'.

³ Saa jaa na cwila'yuu'a nntsaquiaꞗ'a yuu na nnta'jndyaꞗaya cha'xjeⁿ jnda tso Ty'oꞗts'om:

Xjeⁿ na w'iiya joona tsjoꞗ

na tijoom ñequia na nnc'ooquiee'ndyena yuu na tsjoꞗ na nnta'jndyeena.

Waa cwii taⁿ ñ'oom' Ty'oꞗts'om na teiljeii na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ xuee na jnda ntquiee':

Xjeⁿ na tqeeⁿ tsjoomnancue tjacandaꞗ' ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

⁴ Saa waa cwiicheⁿ taⁿ ñ'oom' Ty'oꞗts'om na teiljeii cantyja 'naaⁿ xuee na jnda ntquiee'. Matsona':

Xuee jnda yom tjacandaꞗ' cha'tso ts'iaaⁿ na s'aa Ty'oꞗts'om.

Xuee jnda ntquiee' tacaⁿna' na nnts'aatyeeⁿ ts'iaaⁿ, tajñeeⁿ.

⁵ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ juu ñ'oom'ñeeⁿ. Matsona':

Tijoom xuee ñequia na nnc'ooquie'na ndyuaa yuu na mats'aa naya na nnta'jndyeena cantyja 'naⁿya.

⁶ Ndicwaⁿ wanaaⁿ na nt'om nn'aⁿ nnc'ooquiee'ndyena yuu na nnta'jndyeena ee nn'aⁿ na tyondye jndyee ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'oꞗts'om nn'aⁿ

tîc'ooquiee'ndyena jo' jo' nc'e na ty-
ola'tjoondyena.

⁷ Nc'e naljo' ma'moⁿxco Ty'oots'om cwiicheⁿ xuee na matseicajndyuna' xuee je'. Tjacaajndye ndyu quia jo' ñequio 'ndyoo David seineiiⁿ ñ'oom'm na jnda teiljeii:

Xuee je' xeⁿ nndye'yo' jñeeⁿeⁿ,
tilaquie' n'om'yo'.

⁸ Ee xeⁿ jndaaa tquiaa Josué yuu na nnta'jndyee nn'aⁿ Israel, tixocatseineiⁿ Ty'oots'om cantyja 'naaⁿl cwiicheⁿ xuee.

⁹ Jo' chii nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om ndicwaⁿ waa na nnta'jndyena cantyja 'naaⁿaⁿ,

¹⁰ ee ts'aⁿ na nncjaquiee' yuu na mawajndye Ty'oots'om, nncwajndye cantyja na mach'ee cha'xjeⁿ nqueⁿ tajñeeⁿ ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

¹¹ Jo' chii matsona' na calajndaaya na nntsaquiaaa'a yuu na nnta'jndyaaya cha tjameiⁿcwii ts'aⁿ na nntseijomna' na tintseyoom'm cha'na nn'aⁿ Israel.

¹² Ee juu ñ'oom' Ty'oots'om wando'na' ndo' waa najndeii na matseixmaⁿna'. Taaticheⁿ juuna' nchi-iti cwii xjo na we ntyja taaa. Mawindi' juuna' na matooⁿñena' añmaaⁿl ts'aⁿ ñequio espíritu 'naaⁿl ts'aⁿ. Matseicanooⁿna' ñ'oom na ñjoomticheⁿ na m'aaⁿl ts'om ts'aⁿ ndo' macu'xeⁿna' ñomtiu na m'aaⁿl ts'om ts'aⁿ.

¹³ Na cha'tso na jnda tqueⁿ Ty'oots'om, tjaa meiⁿcwii na nndaaa nncwanty'iu jo nnoom, ee cha'tsoñ'eⁿ m'aⁿ xueena' jo nnom nqueⁿ na ññequiandyo cwenta.

Jesús cwiluiiñê tyee na tjacantyja na cwiluiit'mañe

14 Nquii Jesús Jnda Ty'oōts'om cwiluiiñê tyee na tjacantyja cwentaaya. Jnda tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee, jo' chii macaⁿna' na caljoo'ndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿ na cwila'yuya n'ooⁿya ñ'eⁿñê.

15 Ee m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa cha'tso na tijo'ndyo na la'xmaaⁿya. Ee teinoom cha'tso na mach'eena' xjeⁿ jaa na cwila'tjōondyo nnom Ty'oōts'om, saa meiⁿcwii tîcatseitjōñê.

16 Jo' chii ñequio na t'maⁿya n'ooⁿya calacandyoo'ndyo tio 'naaⁿ Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om cha nnto'ñooⁿya na wi' ts'oom jaa ñequio naya na matseixmaaⁿ na nnteijndeina' jaa quia na macaⁿna'.

5

1 Cwitjeii'ndye nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na nluiiñe tyee na tjacantyja cwiluiit'maⁿñe quii'ntaaⁿna. Cwity'iomna ts'iaaⁿ jom na meiⁿntyjeeⁿeⁿ jo nnom Ty'oōts'om cwentaana, na ññequiaa tsaⁿñeeⁿ 'naⁿ na cwiñequiana nnoom ñequio quioo' na cwila'cwjeena na cwila't'maaⁿndyena jom.

2 Ndo' nc'e juu tyee'ñeeⁿ ñecwiixjeⁿ matseitjōñe cha'xjeⁿ joona, jo' chii nndāa nc'oom na wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ na leicala'noⁿna chiuu waa na matsa'ntjom Ty'oōts'om nc'e mati jom cwiluiiñe ts'aⁿ na matseitjōñe,

3 ndo' nc'e na matseixmaaⁿ na ljo', jo' chii matseicueⁿeⁿ quioo' na mañequiaaⁿ nnom Ty'oōts'om cwentaa jnaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ mati cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ na matseixmaaⁿ.

4 Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu na cwe' l'ue cheⁿnquii ts'om na caluiit'maⁿñe na nnc'oom ts'iaaⁿ tyee'ñeeⁿ.

Maxjeⁿ nquii Ty'oots'om nnty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ juu cha'xjeⁿ na ty'ioom juuna' Aarón.

⁵ Maluaa' waa cantyja 'naaⁿ Cristo, nchii ty'iomñe cheⁿnqueⁿ ts'iaaⁿ na cwiluiñê tyee na tjacantyja, nquii Ty'oots'om seit'maaⁿñe jom na catseixmaaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ, ee manquiityeeⁿ tsoom: 'U cwiluiindyu' jndaaya.

Xuee je' majndaa' na cwiluiindyō tsoyte'.

⁶ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na matsoom:

'U ñequii'cheⁿ na cwiluiindyu' tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.

⁷ Xjeⁿ na tando' Cristo nnom tsjomnancue jndei tyotseineiⁿ nnom Ty'oots'om, hasta tyoquiaa ndaannoom na tyoch'eeⁿ ty'oo nnom nquii na waa najndei na matseixmaⁿ na tintseicuee'na' jom na tyuaa', ndo' nc'e na tyotseicañaaⁿ, jo' chii jndii Ty'oots'om ñ'oom ñom.

⁸ Ndo' nc'e na luaa', meiiⁿ na cwiluiñe Cristo Jnda Ty'oots'om saa ljeiiⁿ na tcaⁿna' na catseicandaa'ñê jo nnom,

⁹ ndo' cwii na jnda tqueⁿna' na cwiluiñê na candaa'ñê, seijndaa'ñena' na cha'tso nn'aⁿ na cwila'candaa'ndye joo nnoom, mañequiaaⁿ na la'xmaⁿna na ticantycwii na cwicalui'n'maaⁿndyena

¹⁰ ee tqueⁿ Ty'oots'om jom tyee na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñe, cha'na ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ juu tyee Melquisedec.

Waa na teincuu' xeⁿ macwji'ñe ts'aⁿ na matsey-oom'm

¹¹ Jndye ñ'oom niom na matsona' na catsjooya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ

tyee'ñeeⁿ saa mach'eena' na jndei'na' na nnt-seiteincoo'a juuna' ndaa'yo' ee 'o jeeⁿ nc'uaa' cwila'noⁿyo'.

¹² Jaach'ee xuee cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om, jo' chii matsona' na je' cwiluiindyo' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa nt'omcheⁿ, saa 'o ndicwaⁿ macaⁿna' na catseineiⁿxco ts'aⁿ ndaa'yo' ñ'oom'm na tijndei'tina' na nntsei'noⁿ ts'aⁿ, 'o ndaatsuu macaⁿna' nchii nantquie na candaa'.

¹³ Ndo' nn'aⁿ na cwe' ndaatsuu macaⁿna' joo, matseijomna' joona cha'cwijom yo'ndaa na ndicwaⁿ cwintei', ti'naaⁿ naⁿñeeⁿ na ntjeii'na cwenta cantyja 'naaⁿ ñ'oom na jndei'tina'.

¹⁴ Saa nantquie na candaa', tseixmaⁿ juuna' cwentaa nn'aⁿ na candaa' cwila'noⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om. M'aaⁿna' cwentaa nn'aⁿ na ya cwitjeii' cwenta yuu na maty'iomyana' ndo' yuu na ticat'iomyana'.

6

¹ Jo' chii tsatsatyaaya naquii' ñ'oom' Ty'ooots'om cha nla'xmaaⁿya nn'aⁿ na jnda tquieⁿ n'om. Ca'ndyaaya cwii ntyja ñ'oom na cwe' we'yandyo na cwit'mooⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo, nchii macanda tomti nlanaaⁿya ñ'oom na calcwe' ts'om ts'aⁿ jnaaⁿaⁿ, ndo' mati ñ'oom na cwji'ñe ts'aⁿ cantyja na mach'eeⁿ na titseicantyjaa' ts'oom na cantyja 'naaⁿ jo' nlui'n'maaⁿñê, ndo' ñ'oom na macaⁿna' na catseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'ooots'om,

² ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwiwits'oomndye nn'aⁿ, ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwitioo

nn'aⁿ lueena nacjoo' x'iaana quia cwitaⁿ nn'aⁿ na cwil'uee'ñe Ty'o_oots'om juu, ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ' na cwitando'xco nn'aⁿ na jnda tja ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ' na ticantycwii na nnt'uiiwi'na' nn'aⁿ na nncu'xeⁿ Ty'o_oots'om.

³ Ndo' xeⁿ ññequiaa Ty'o_oots'om na nnt'mooⁿya ndaa'yo' ñ'oom na nnteijndeina' na nntseiquieeña' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ, maxjeⁿ nl'aayâ.

⁴ Ee nn'aⁿ na cwila'jomndye cantyja 'naaⁿ' nquii na cwiluiiñe naxuee ndo' jnda jliuna na juu na mañequiaa Ty'o_oots'om na cwicandaana, jeeⁿ ya juu jo' ndo' cwito'ñoomna Espiritu Santo,

⁵ ndo' jnda jliuna na jeeⁿ ya ñ'oom' Ty'o_oots'om ndo' najndei na cwiluiiñê cha'waa ndyu ndo' ndyu na cwindyona',

⁶ ndo' jnda na tajnaaⁿ'na cha'tso nmeiⁿ', xeⁿ cwitjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ' Ty'o_oots'om, xondaⁿ nlcwe'nnda' n'omna, ee na luaa' l'ana cwity'ioomxcona Jnda Ty'o_oots'om ts'oom'naaⁿ na cwilui'jnaaⁿ'ñê ndaa' cha'tso nn'aⁿ.

⁷ Nn'aⁿ na luaa' la'xmaⁿ, matseijomna' joona cha'na tyuaa na ya cwiwicandi' ndaaluaa' na cwiquioo cjoo'na', xeⁿ ya cwiwe' ntjom na nleil'uee'ñe ts'aⁿ na tyoch'ee ts'iaaⁿ, ma'moⁿ'na' na matio'ñaan'ñe Ty'o_oots'om tyuaa'ñeeⁿ,

⁸ saⁿ xeⁿ cwe' n'oomnioom ñequio l'o_oonioom cwi'oom tyuaa'ñeeⁿ, cwiwitquioo' na maju'wi' Ty'o_oots'om tyuaa'ñeeⁿ ndo' na macanda njñom ts'aⁿ chom juuna'.

Mateijndei ñ'oom' Ty'o_oots'om na cwiljoo'ndyotyaaⁿya

9 Saa 'o nn'a^{ny}a na jeeⁿ wi' n'oo^{ny}â, meiiⁿ na luaa' waa ñ'oom na cwil'uuyâ ndaa'yo', jnda'ya nquiuuyâ na titseijomna' 'o cha'na tyuaa na til'uena'. Niom na cwit'mooⁿna' na m'aⁿ'yo' nato na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ.

10 Ee Ty'oots'om cwiluiiñê na maty'iomyana', meiⁿ xocatsuu' ts'oom na jnda nquiu'yo' jom na ñeteijnde'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê ndo' ndicwaⁿ cwil'a'yo' na ljo'.

11 L'ue n'oo^{ny}â na cwii cwiindyo' 'o hasta xuee na macandâ ñequii'cheⁿ nnt'moⁿ'yo' na m'aⁿ'yo' na wi' n'om' ntyjee'yo' na cwila'yu' cha nnda'yo' juu na cwicantyjaa' n'om'yo' nnom Ty'oots'om.

12 Til'ue n'oo^{ny}â na nnc'om'yo' na ntqueⁿ'yo' saa calajnda'yo' na nluii'ndyo'tyeⁿ'yo' cha'xjeⁿ tyol'a nn'aⁿ na tyoñ'omt'maaⁿ'ndyena n'omna na nnto'ñoomna cha'tso na jnda tso Ty'oots'om na nñequiaaⁿ ndaana.

13 Quia na tso Ty'oots'om ñ'oom nnom Abraham waa na nnts'aaⁿ, tjaa 'ñeeⁿ cwiicheⁿ na t'maⁿti cwiluiiñe cha'na jom na cantyja 'naaⁿ xuee' juu nndaⁿ nntseityeⁿtyeeⁿ ñ'oom'm. Jo' chii tqueⁿtyeⁿñe cheⁿnqueⁿ ñ'oom'm nnom tsaⁿñeeⁿ.

14 Tsoom nnom: “Na mayuu'cheⁿ t'maⁿ nntio'naaⁿndyo 'u ndo' nnts'aa na nleijndyendye nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naⁿ na nncjawintyjoo'.”

15 Tyom'aaⁿ Abraham na jeeⁿ t'maⁿ ts'oom na ñeteinom'm na nluii na ljo', ndo' jnaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ na tso Ty'oots'om nnoom.

16 Quia na ntyjaa' ts'om ts'aⁿ na cala'yu' nn'aⁿ na nntseicandaⁿñê ñ'oom na jnda tsoom nnom cwii x'iaaⁿ'aⁿ na nnts'aaⁿ, malcweeⁿ'eⁿ nquii Ty'oots'om na queⁿya cwenta na nchii cantu

matseineiⁿ. Ndo' na ljo' mach'eeⁿ, meiⁿchjoo xonquiaana' na nntseineiⁿti ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

¹⁷ Jo' chii l'ue ts'om Ty'oo^s'om na nleitquioo'ya ndaa nn'aⁿ na manto'ñoomna juu na ndaana na jnda tsoom na nnto'ñoomna, ee na nntse-icandaa'ñê ñ'oom na jnda tqueⁿtyeeⁿ, meiⁿ xocat-seichueeⁿeⁿ ñ'oom na jnda tsoom. Jo' chii cha na m'moⁿna' na mayuu' juu ñ'oom'ñeeⁿ, seityeⁿñê cheⁿnqueⁿ ñ'oomtyeⁿ nacjoom'm.

¹⁸ Cantyja 'naaⁿ we nnom ñ'oommeiiⁿñê na xocwijndyoona' meiⁿ xonquiu'nn'aⁿ Ty'oo^s'om cantyja 'naaⁿ joona', jaa cwito'ñooⁿya cwii na mañequiaana' na t'maⁿ n'ooⁿya na xotseichuii'na' nc'e cwila'quit'maⁿ n'ooⁿya juu na cwicantyjaa' n'ooⁿya jom.

¹⁹ Ndo' juu na m'aaⁿya na cwicantyjaa' n'ooⁿya jom, matseixmaⁿna' cwii na tyeⁿ matseiljona' añmaaⁿya cantyja 'naaⁿaⁿ. Juu jo' meiⁿ tixocatyuii'na', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'. Macjaquiee'na' naxeⁿ liaa na ntyja quii' wats'om cañoom'luee,

²⁰ yuu na jnda tjaquiee' Jesús cantyja 'naaⁿya. Ndo' na luaa', maqueⁿna' jom na cwiluiiñê tyee na tjacantyya cantyja 'naaⁿya, na mañecwii ts'iaaⁿ matseixmaaⁿ cha'xjeⁿ ñeseixmaⁿ Melquisedec.

7

*Jesús matseixmaaⁿ ts'iaaⁿ tyee cha'xjeⁿ
Melquisedec*

¹ Nquii Melquisedec tyom'aaⁿ rey ndaa nn'aⁿ tsjoom Salem ndo' mati tyotseixmaaⁿ tyee cwenta' Ty'oo^s'om na m'aaⁿ na ndyeticheⁿ. Quia na jndyolcwe' Abraham jnda na tantjoom tia'

ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom, tjacatjomñe Melquisedec jom, tcaⁿ tsaⁿñ'eeⁿ na catio'naaⁿñe Ty'o^ots'om jom.

² Ndo' cha'tso 'naⁿ na tjei' Abraham luee nn'aⁿ ñ'eⁿ na s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo cantyja 'naaⁿ joo jo' nnom Melquisedec. Xuee' Melquisedec ma'moⁿna' na cwiluiiñê ts'aⁿ na matsa'ntjom cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ndo' xuee' tsjoom Salem ma'moⁿna' na tjaa tia' nn'aⁿ tsjoom'ñee, jo' ma'moⁿna' na tyoluiiñê ts'aⁿ na ya matsa'ntjoom naⁿñ'eeⁿ na tjaa tia' cachona.

³ Tijndaa' meiⁿ tsotyeeⁿ, meiⁿ tsoñeeⁿ, meiⁿ cwaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñê. Tijndaa' cwaaⁿ na tuiiñê, meiⁿ cwaaⁿ na tueeⁿeⁿ. Ndo' na ljo' ñequii'cheⁿ matseijomna' jom cha'na nquii Jnda Ty'o^ots'om, ñequii'cheⁿ matseixmaaⁿ tyee.

⁴ C'oom' n'om'yo' na jeeⁿ t'maⁿ tyoluiiñe Melquisedec na nquii weloo welooya Abraham, cha'tso na tjeiiⁿeⁿ luee nn'aⁿ na ñequio s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo nnom.

⁵ Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, nquiee ntyee na cwiluiindyee tsjaaⁿ Leví na jndyow-icantyjoo', matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ na quia nn'aⁿ judíos diezmo ndaana, meiiⁿ na nn'aaⁿndyena ndo' mati cwiluiindyee ntyee'ñeeⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham.

⁶ Saa juu Melquisedec, meiⁿ nchii cwiluiiñê tsjaaⁿ Leví jom, to'ñoom cwenta diezmo l'o Abraham, tsaⁿ na jnda tso Ty'o^ots'om nnom chiuu nnts'aaⁿ. Ndo' tcaⁿ Melquisedec na catio'naaⁿñe Ty'o^ots'om Abraham.

⁷ Ee ñ'oom na mayuu' ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiiñe matio'naaⁿñê ts'aⁿ na cjeti tseixmaⁿ.

⁸ Cantyja 'naaⁿ¹ na waa quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ na cwito'ñoom diezmo, joona nn'aⁿ na cwiwje, saa ñ'oom' Ty'ooots'om na jnda teiljeii matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ¹ Melquisedec na cha'cwijom na ndicwaⁿ wanoom'm.

⁹ Jo' chii nndaā nntso ts'aⁿ na joo ntyee na la'xmaⁿna tsjaaⁿ Leví na je' cwito'ñoomna diezmo, mati tquiana diezmo cantyja 'naaⁿna nnom Melquisedec nc'e nquii Abraham.

¹⁰ Ee quia na tquiaa Abraham diezmo nnom Melquisedec xjeⁿ na tjacatjomñe tsaⁿ¹ñeⁿ jom, meiiⁿ na tyooluiñe Leví saa cantyja na macwji' Ty'ooots'om cwenta, nc'e nquii Abraham, jo' maty'iomna' na tquiaa Leví diezmo.

¹¹ To'ñoom nn'aⁿ Israel ljeii na matsa'ntjomna' cantyja 'naaⁿ¹ ntyee tsjaaⁿ Leví na joona tsjaaⁿ Aarón na jndyowicantyjoo'. Quia jo' ts'iaaⁿ na ñel'a ntyee'ñeeⁿ, xeⁿ nndaā nlqueⁿna' ts'aⁿ na candaā'ñe jo nnom Ty'ooots'om, maxjeⁿ tax-ocaⁿna' na nnc'oom cwiicheⁿ tyee na nchii cha'na ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Aarón saa nlcaⁿna' cwii tyee na nntseixmaⁿ ts'iaaⁿ cha'na juu na ñeseixmaⁿ Melquisedec.

¹² Ee quia na cwileijndyoo ts'iaaⁿ na la'xmaⁿ ntyee, mati macaⁿna' na nleijndyoo ljeii na matseijndaa'ñena' ts'iaaⁿ na cwil'ana.

¹³ Ndo' nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa na cantyja 'naaⁿ¹ matseineiⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii, jom tuiiñê tsjaaⁿ cwiicheⁿ tmaaⁿ¹ nn'aⁿ Israel, ndo' cantyja 'naaⁿ¹ tmaaⁿ¹ñeeⁿ, tjaa meiⁿ ncwii ts'aⁿ na jnda ñet'oom tyee.

¹⁴ Ee maxjeⁿ majndaa'ya na nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa, tuiiñe tsjaaⁿ tmaaⁿ¹ Judá, ndo'

quia seineiⁿ Moisés cantyja 'naaⁿ¹ ts'iaaⁿ ntyee, ticwjaa'ñê ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ¹ñeeⁿ.

15 Ndo' majndaa'ya na ljo' quia cwiwitquioo' na juu tyee cantyja 'naaⁿya matseijomna' jom cha'na Melquisedec,

16 na nchii ñeseixmaaⁿ tyee nc'e na mawaa ljeii na matseijndaa'ñena' cwaaⁿ tsjaaⁿ nn'aⁿ nla'xmaⁿna ntyee, saa nc'e na waa najndeii na wando' na tijoom catyuii'.

17 Ee matso Ty'ooots'om na ljo' cantyja 'naaⁿ¹ Cristo:

'U ñequii'cheⁿ matseixmaⁿ¹ tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.

18 Jo' chii ñ'oom na teijndaa'jndyee na tyotsa'ntjomna', 'ndiina', nc'e na tijndeiiina' na nluin'maaⁿñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ¹na', ticwil'uena'.

19 Ee ljeii na tqueⁿ Moisés meiⁿcwii ts'aⁿ tîqueⁿna' na candaa'ñe jo nnom Ty'ooots'om. Saa waa cwiicheⁿ na matseinoomñe juuna' na la'xmaaⁿya cwii na candaa'ti na mañequiaana' na cwicantyyaa' n'ooⁿya na cantyja 'naaⁿ¹ juu jo' matseicandyoo'ñena' jaa na m'aaⁿ Ty'ooots'om.

20 Ndo' t'mooⁿ na mayuu' na ljo' nc'e ñ'oomtyeⁿ na seineiiⁿ. Nt'omcheⁿ ntyee na ñet'om, quia na t'omna ts'iaaⁿ, tjaa'naⁿ ñ'oomtyeⁿ tuaa cantyja 'naaⁿna.

21 Saa cantyja 'naaⁿ¹ Ta Jesús ty'iomna' ts'iaaⁿ tyee jom ñequio ñ'oomtyeⁿ ee matso ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii:

Nquii na matsa'ntjom seineiiⁿ ñ'oomtyeⁿ

meiⁿ xotseichueiiⁿ¹eⁿ na seitioom:

“U ñequii'cheⁿ nntseixmaⁿ¹ ts'iaaⁿ tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.”

22 Nc'e juu ñ'oomtyeⁿwaa', ma'moⁿndyeyuna' na Jesús waa ñ'oom na canda^a'ti cantyja 'naaⁿ'aⁿ, nchiiti juu na tyowaajndyee.

23 Jeeⁿ jndyendye ntyee na tyom'aⁿ najndyee, ee leicaljoo'ndye ts'iaaⁿ'ñeeⁿ nc'e na tyowjena,

24 saa nc'e na ticue' Jesús, jo' chii tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ tjaquiee' ts'iaaⁿ tye^e na matseixmaaⁿ.

25 Jo' chii canda^a'ya nda^a nncwji'n'maaⁿ'ñê cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'candyoo'ndyena na m'aaⁿ Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ'aⁿ, ee ticantycwii na wanoom'm ndo' na macaaⁿ nnom cantyja 'naaⁿna.

26 Jo' chii canda^a'ya cwiluiiñe Jesús tye^e na tjacantyja na macaⁿ'na' jaa. Jom lju' ts'oom, tyootseitjooñê, juu na cwajndii tjaa'naⁿ na t'aa'na' jom, tiquich'eeⁿ cha'na cwil'a nn'aⁿ jnaⁿ, je' matseit'maaⁿ'ñena' jom nandyeti cañoom'luee.

27 Meiⁿ ticaⁿ'na' na cats'aaⁿ cha'na tyol'a nt'omcheⁿ ntyee na tjacantyja tyoluiit'maⁿndye, na 'io ndii 'io tyola'cwjeena quioo' na tyoñequiana jooyo' nnom Ty'ooots'om, najndyee cwentaa jnaaⁿ nquieena ndo' nda jo' mati cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa xuii' na s'aa Jesús, ñejomndii' tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿ'eⁿ, cwii na macanda.

28 Ljeii na tqueⁿ Moisés tqueⁿ'na' nn'aⁿ ts'iaaⁿ ntyee na ticanda^a' la'xmaⁿ'na. Saa ñ'oom na ndanquia tqueⁿ'tyeⁿ Ty'ooots'om maty'iomna' ts'iaaⁿ nquii Jnaaⁿ na tjaa yuu ntycwii na tseixmaaⁿ na canda^a'ñê.

8

Jesús cwiluiiñê na matioom'ñê ñ'oom cwentaaya

¹ Cantyja 'naaⁿl ñ'oomwaa na matseinaⁿ cantyja 'naaⁿ ntyee, luaa ñ'oom na t'maⁿti tseixmaⁿna' na cha'tso. Cristo matseixmaaⁿ tyee na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñê cwentaaya. Jnda tjaaⁿ cañoom'lueecheⁿ. Je' mawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'o^ots'om ntyjaya na macwiluiit'maⁿñê,

² na mamandi'ntjoom naquii' yuu na tjacantyja na lju' tseixmaⁿna', juu na s'aa nquii Ty'o^ots'om, nchii nn'aⁿ l'a jo'.

³ Cwii cwii tyee na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñe cwity'ioomna ts'iaaⁿ jom na nntseicueⁿeⁿ quioo' ndo' na ñequiaaⁿ jooyo' nnom Ty'o^ots'om cwentaa nn'aⁿ. Nc'e na luaa', mati tcaⁿna' na waa na ñequiaa Jesucristo.

⁴ Xeⁿ na ndi m'aaⁿ tsjoomnancue, mein xoc'oomna' jom na nntseixmaaⁿ tyee, ee m'aⁿ ntyee ljoofne na cwinequia quioo' nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ matseijndaa'ñe ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁵ Wats'om yuu na cwindye'ntjom ntyee'ñeeⁿ, cwe' tseixmaⁿna' ncwaaⁿl na jlui'tsjaaⁿl juu na waa cañoom'luee. Nquiuuyaaya na cwe' ncwaaⁿl jo' ee quia to' Moisés na nnts'aaⁿ wats'omliaa, matso Ty'o^ots'om nnoom: “Queⁿl queⁿl cwenta na catsa' juuna' cha'xjeⁿ na t'mo^oya njom' quia t'oom' sjo Sinaí.”

⁶ Saa nquii tyee na tjacantyja cwentaaya, mach'eeⁿ ts'iaaⁿ yuu na xcweti cwiwit'maaⁿl, matseitjoom nn'aⁿ ñequio Ty'o^ots'om nc'e cwii ñ'oomtyeⁿ na xcwetina', na cajndati ñ'oom chuuna' na tso Ty'o^ots'om na nntseicanaaⁿ.

⁷ Juu ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe jndyee Ty'o^ots'om, xeⁿ tqueⁿna' na candaa'ndye nn'aⁿ,

quia jo' tîcaⁿna' cwiicheⁿ ñ'oom.

⁸ Saã ljeii Ty'oo^ots'om na juu ñ'oom'ñeeⁿ tîqueⁿna' nn'aⁿ na candaã'ndye jo nnoom, jo' chii tsoom: Matso nquii Ta: Mancue'ntyjo xjeⁿ na nlquaãⁿxco ñ'oomtyeⁿ ñequio nn'aⁿ Israel ndo' ñequio nn'aⁿ Judá.

⁹ Juu ñ'oom'ñeeⁿ tixotseijomna' ñequio ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ndyo ñequio weloona, quia na t'uiya lueena na tjeii'a joona ndyuua Egipto; saã nc'e na tîcala'candaã'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ, jo' chii 'ndiya joona, luaa' matso nqueⁿ na matsa'ntjoom.

¹⁰ Juu ñ'oomtyeⁿ na nntseijndaa'ndyo ñequio nn'aⁿ Israel quia na nncue'ntyjo xjeⁿ, luaa nntseixmaⁿna' matso nquii na matsa'ntjom: Ñ'oom 'naⁿya na matsa'ntjomna', nncwjaa'ndyo joona' naquii' nqueⁿna, ndo' nntseiljeiya joona' naquii' n'omna. Ja nntseixmaⁿya Ty'oo^ots'om cwentaana ndo' joona nla'xmaⁿna nn'aⁿya.

¹¹ Quia ljo'cheⁿ tixocaⁿna' na ca'moⁿ cwii cwii ts'aⁿ ndaaⁿ nc'iaa', oo ndaaⁿ nn'aaⁿaⁿ oo ndaaⁿ nt'omcheⁿ, cha nnta'jnaaⁿna nqueⁿ na cwiluiiñê na matsa'ntjoom, ee xjeⁿñeeⁿ cha'tsondye nn'aⁿ nnta'jnaaⁿna ja, meiiⁿ ts'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiiñê, meiiⁿ ts'aⁿ na tja-cantyja na matsa'ntjom.

¹² Ndo' natia na cwil'ana nntseit'maⁿ ts'ooⁿ ndo' xocañjomti ts'ooⁿya jnaaⁿna.

13 Quia na matseineiⁿ Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ cwii ñ'oomtyeⁿ xco, ma'moⁿna' na jnda tquieeñe ñ'oom na tyowaa jndyee ndo' juu na jnda tquiee tseixmaⁿna', mawaa xjeⁿ na nntsuuna'.

9

Wats'om tsjoomnancue ndo' wats'om cañoom'luee

1 Juu ñ'oomtyeⁿ na tqeⁿjndyee Ty'oots'om ñequio nn'aⁿ Israel, jndaa' seijndaa'ñena' chiuu nla't'maaⁿndyena jom ndo' na nl'ana cwii w'aaliaa.

2 Juu cuarto na cwe' we'yandyo cantyja 'naaⁿ w'aaliaa'ñeeⁿ tyomeintyjee' xjo na tyocantyyoo chom ndo' ñ'eⁿ cwii meiⁿsa yuu na tyocantyyo ntyoo'. Cuarto'ñeeⁿ jndyuna' Cuarto Lju'.

3 Naxeⁿ liaa na ntyja na jnda we, tyowaa cwi-icheⁿ cuarto na jndyuna' na Lju'ticheⁿ Tseixmaⁿ.

4 Naquii' cuarto'ñeeⁿ tyowaa tio s'om cajaⁿ yuu tyola'co ntyee suu ndo' cwii castom na tcween'leⁿna' s'om cajaⁿ. Ts'om castom'ñeeⁿ tyowaa cwii xuaa na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaⁿ na too'cheⁿ ñjom maná ndo' mati ñ'eⁿ ts'oom l'eii 'naaⁿ Aarón na jndei'na' ndo' ñjom lcaa' ljo' na chona' ljeii ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe Ty'oots'om ñ'eⁿndyena.

5 Nacjoo' castom'ñeeⁿ tyocantyyo we querubines na tuii ñequio s'om cajaⁿ. Joonaa' cwit'mooⁿna' na m'aaⁿ Ty'oots'om ñequio nn'aⁿ. Ndyeyu nacjoo' tscaa' na ta' 'ndyoo castom'ñeeⁿ, tjom lquii querubines'ñeeⁿ yuu cwiñequia ntyee nioom quioo' na jnda jla'cwjeena cha catseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jaa nn'aⁿ Israel. Jndye ñ'oom maniom

na cwit'mooⁿ cwii cwii nmeiⁿl, saa ticaⁿna' na nlanaaⁿyaⁿ cantyja 'naaⁿ jooⁿa' na maje'ndyo.

⁶ Quia na jnda teijndaa' cha'tso nmeiⁿl, nquiee ntyee 'io ndi 'io tyo'ooquie'na cuarto na we'yandyo na tyol'ana ts'iaaⁿ na la'xmaⁿna.

⁷ Saa cuarto na jnda we, macanda tyojaaquiee' nquii tyee na tjacantyja cwiluiit'maⁿñe, ndo' ñejom ndii' na cwii cwii chu. Tyojaachom nioom quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om. Niom'ñeeⁿ tyoñequiaaⁿ cwentaa' jnaaⁿl nqueⁿ ndo' mati cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ.

⁸ Ndo' na luaa' tuaa, ma'moⁿ Espíritu Santo na yocheⁿ na tyowaa wats'om liaa'ñeeⁿ, ticwanaaⁿ na nncjaquiee' meiⁿquia ts'aⁿ cuarto na lju'ticheⁿ tseixmaⁿna'.

⁹ Cha'tso nmeiⁿl la'xmaⁿna' cwii na ma'moⁿna' ndaaya ncuée meiiⁿñe, ee 'naⁿ na tyoñequia nn'aⁿ ñequio quioo' na tyola'cwjeena na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om, ts'iaaⁿlñeeⁿ tícanda^a nlqueⁿna' jooⁿa na la'xmaⁿna na canda^alndyena jo nnom Ty'o^ots'om.

¹⁰ Ñ'oom'ñeeⁿ cwe' t'uiina' cantyja 'naⁿ na cwicwa'na ndo' na cwiwena ñequio nt'omcheⁿ nnom na maqueⁿlju'na' jooⁿa. Saa cwe' tomti la'xmaⁿna' cwii na matsaⁿntjomna' chiuu na nc'omna, ndo' joo ñ'oommeiⁿl ñequii'cheⁿ tyowaa najndana' hasta xjeⁿ na seichuii' Ty'o^ots'om chiuu nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ jom.

Nioom' Cristo

¹¹ Saa jnda jndyo Cristo na cwiluiiñe tyee na tjacantyja cantyja 'naaⁿl cha'tso naya na man-
iom. Juu wats'om yuu na mandi'ntjoom, yati ndo'

candaa'ti tseixmaⁿna', meiⁿ nchii nn'aⁿ l'a juuna'
ee nchii tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿl' tsjoomnancue.

12 Jnda tjaqueⁿeⁿ yuu na lju'ticheⁿ wats'om
cañoom'luee, saa nchii cha na ñequiaaⁿ nioom
canch'ioo ñequio nioom quioo'ndyo nch'u,
jom tquiaaⁿ nioom' nqueⁿ, meiⁿ ticaⁿna' na
nnts'aannaaⁿaⁿ na ljo' ndo' nc'e jo', seijndaa'ñê na
la'xmaaⁿya na ticatycwii na cwicalui'n'maaⁿndyo.

13 Ñ'oom na mayuu' quia tyolacandaandye
ntyee nioom quioo'ndyo ñequio nioom canch'ioo
nacjoo nn'aⁿ ñequio tsjaa' na tcoñe casondyecu,
tyowaa najndei na tyola'xmaⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ na
tqueⁿ lju'na' nn'aⁿ cha ndaa nla't'maaⁿndyena
Ty'oots'om.

14 Ndo' nc'e na luaa' waa, juu nioom' Cristo
mat'maⁿti waa najndei na matseixmaⁿna', ee
cantyja 'naaⁿl' najndei na matseixmaⁿ Espíritu
Santo na ticantycwii na m'aaⁿ, Cristo tquiaañe
cheⁿnqueⁿ nnom Ty'oots'om na seijomna' jom
cha'na quioo' na candaa'ñe ndo' nioom' jom
matseilju'na' na m'aaⁿl'tyeⁿ n'o^oya cantyja 'naaⁿ
joo ts'iaaⁿ na wjaachuuna' jaa na nncwjaaya
cha ndaa ndya'ntjooⁿya nnom Ty'oots'om na
wando'.

15 Nc'e na luaa', tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cha
cantyja 'naaⁿl' cwii ñ'oom xco na matseijndaa'ñê
ndaa nntseitjoom nn'aⁿ ñequio Ty'oots'om, ndo'
na ljo' ndaa nntseit'maⁿ ts'oom nn'aⁿ jnaaⁿna
na ñel'ana quia tyom'aⁿna nacje 'naaⁿl' ñ'oomyeⁿ
na tyowaajndyee ndo' cha joo nn'aⁿ na ma'maⁿ
Ty'oots'om ndaa nnto'ñoomna juu naya na tijoom
ntycwii na jnda tsoom na ñequiaaⁿ ndaa naⁿñeeⁿ.

16 Quia matseiljei ts'aⁿ tsom na matseijn-

daa'ñena' cwii na l'ue ts'om, ñ'oom na chuu tsom'ñeeⁿ, tjaa'naⁿ najndeina' yocheⁿ na ndicwaⁿ wando' tsaⁿñeeⁿ.

17 Ee tsom na seiljeii ts'aⁿ na ma'moⁿna' chiuu waa na matseijndaa'ñe, tjaa'naⁿ najndeii tsom'ñeeⁿ yocheⁿ na wando' tsaⁿñeeⁿ, xeⁿ jnda tueeⁿeⁿ quia jo' waa najndeii na matseixmaⁿna'.

18 Nc'e na ljo', ñ'oom na teijndaa' najndyee mati tqueⁿtyeⁿna' cwe' ñ'eⁿ niom quioo'.

19 Ee quia na jnda sei'naaⁿ Moisés cha'tso ljeii na matsa'ntjomna' ndaa nn'aⁿ Israel, quia jo' se-ityeeⁿ soo wee cwii ts'oom hisopo, seicanaⁿaⁿ soo'ñeeⁿ quii' niom catsondyench'u ñequio niom canch'ioo na tjoom'na' ñ'eⁿ ndaatoo, jnda jo' se-icandañañê niom'ñeeⁿ tsom na chuu ljeii'ñeeⁿ ndo' mati nn'aⁿ Israel.

20 Ndo' tsoom ndaana: “Cantyja 'naaⁿ niom'waa ma'moⁿna' na cwiljotyeⁿ ñ'oom na matsa'ntjomna' na matseijndaa'ñe Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyo'.”

21 Ndo' mati seicandañañê niom'ñeeⁿ wats'omliaa ñequio cha'tso 'naⁿ na cwiwil'ue jo' jo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om.

22 Cantyja 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna', mandyo na cha'tsoti 'naⁿ maqueⁿlju'na' ñequio niom', ndo' xeⁿ ticwe' niom', ticatseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaaⁿ nn'aⁿ.

Tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ, jo' na matseiljoom'm jnaaⁿya

23 Ndo' na luaa', jo' chii tcaⁿna' na cwe' niom quioo' cha queⁿlju'na' joo 'naⁿ na teil'ue quii' wats'omliaa na joona' jlui'tsjaaⁿna' joo 'naⁿ na

niom cañoom'luee, saa joo 'naⁿñeeⁿ tcaⁿna' na cue' cwii na candaa'ti.

²⁴ Ee Cristo, nchii tjaqueⁿeⁿ wats'om na ñel'a nn'aⁿ, cwii na cwe' jlui'tsjaaⁿ'na' wats'om na mayuu'cheⁿ na waa cañoom'luee. Jom tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee yuu na matioom'ñê ñ'oom 'naaⁿya jo nnom Ty'oots'om.

²⁵ Nchii tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee na jndye ndii' na nncueeⁿeⁿ cwentaa nn'aⁿ, cha'xjeⁿ quich'ee tyee na cwiluiitquieñe jo ndaa nn'aⁿ judíos na chu ndo' chu mawjaaqueⁿeⁿ cuarto na macanda na lju' tseixmaⁿ'na' na ññequiaaⁿ nioom quioo'.

²⁶ Ee xeⁿ na ljo' tcaⁿna', quia jo' jndye ndii' xjeⁿ na tqueⁿ Ty'oots'om tsjoomnancue, nlcaⁿ'na' na cue' Cristo. Saa ncueemeiiⁿ na mawjaan-tycwii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, ñejomndii' teitquioo'ñe Cristo, na tquiaañê na tueeⁿeⁿ na nntseicanoom'm jnaaⁿ nn'aⁿ.

²⁷ Ndo' cha'xjeⁿ na majndaa' na ñejom ndii' nncwjaaya na cha'tsondyo, ndo' jnda jo' nncu'xeⁿ Ty'oots'om jaa,

²⁸ maluaa' ñejomndii' na tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cha nntseinoom'm jnaaⁿ jndyendye nn'aⁿ. Nda jo' nleitquioo'ñê na nnda we, nchii cwe' na nntseijndaa'ñê cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ nn'aⁿ, saa na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwicantyyaa' n'om jom.

10

Ñejom tue' Cristo cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ

¹ Juu ljeii na tqueⁿ Moisés matseijomna' ju-una' cwe' cwii ncwaaⁿ joo naya na tseixmaⁿ Cristo na quia nnto'ñooⁿya, nchii tseixmaⁿ'na'

cwii na nlque^{na}' ts'aⁿ na candaa'ñe jo nnom Ty'o^ots'om. Nc'e na luaa', juu ljeii'ñeeⁿ tijoom candaa nlque^{na}' na candaa' la'xmaⁿ nn'aⁿ na chu ndo' chu cwilacandyoo'ndyena na m'aaⁿ Ty'o^ots'om.

² Ee cantyja 'naaⁿ! ljeii'ñeeⁿ, xeⁿ waa na nnda^a nlque^{na}' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, quia jo' jnda' ndye nn'aⁿ Israel na cwila'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om joona.

³ Saa nc'e na chu ndo' chu ñeja'cwjeena quioo' cha catseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaⁿ na laxma^{na}, na luaa' ñel'ana yacheⁿ s'aana' na tjañjoom' n'omna na ndicwaⁿ laxma^{na} jnaⁿ,

⁴ ee tijoom jndaa nlju'ñe ts'aⁿ jnaaⁿ'aⁿ cwe' ee na cwi^quioo nioom quioondyo ñequio canch'ioo.

⁵ Macwe' jo' quia jndyo Cristo tsjoomnancue, tsoom nnom Ty'o^ots'om:

Tileiquiaana' na nljoya ntyji' na cwe' quioo' cwila'cwjee nn'aⁿ, ñequio 'naⁿ na cwiñe'quiana na cwila't'maaⁿ'ndyena 'u.

Jo' chii tquiaa' na ts'aⁿ ja cha nnc'io cwentaa nn'aⁿ cha nntseit'maⁿ ts'om' jnaⁿ na la'xma^{na}.

⁶ Tineiⁿ na cwila'cona quioo' ñequio nt'omcheⁿ na cwil'ana naya 'U cha nnda^a nntseit'maⁿ ts'om' jnaa^{na}.

⁷ Jo' chii tsjoo:

“Luaa ja Ta, waa ñ'oom na teiljeii cantyja 'na^{nya} na matsona':

'U Ty'o^ots'om, jnda' jndyo^o na nnts'aaya yuu na l'ue' ts'om',

cha'xeⁿ ñ'oom na teiljeii cantyja 'na^{nya} nacjoo' libro.”

⁸ Najndyee tso Cristo na tineiiⁿ Ty'oots'om quioo' na cwila'cwjeena na cwila'cona nnom tio, ñequio nt'omcheⁿ nnom na cwil'ana naya jom meiiⁿ juu ljeii na matsa'ntjomna' ñequio najndei'na' matsona' na cal'ana naljo'.

⁹ Jnda jo' tsoom: “Jnda jndyoo na nnts'aa yuu na l'ue ts'om'.” Ñoomwaa' ma'moⁿna' na matseyueeⁿeⁿ ñ'oom na cwila'cwjee nn'aⁿ quioo' cha nntseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna ndo' macwjaa'ñê ñ'oom xco na jnda we na ñejom ndii' nncue' Cristo cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁰ Jnda tqeⁿ Ty'oots'om jaa na lju' n'ooⁿya nc'e s'aa Jesucristo cantyja na l'ue ts'oom, na tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya, ñejom tuui na ljo' cwentaa cha'tsondyoñ'aaⁿ.

¹¹ Ntyee cwentaa nn'aⁿ judíos na ñet'om nacje 'naaⁿ ñ'oom najndyee na tacatyeeⁿtyeⁿ, 'io ndi 'io mañe'joo mañe'joo ts'iaaⁿ tyol'ana na tyola'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona. Saa tijoom candaa na nntseicanduu' Ty'oots'om jnaaⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ jo'.

¹² Saa Cristo ñejom ndii' tquiaañê nnom Ty'oots'om na cueeⁿeⁿ cha nndaⁿ nlju'ndyo cantyja 'naaⁿ jnaaⁿya. Jnda jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' jom.

¹³ Je' meinom'm hasta xjeⁿ na nnts'a' Ty'oots'om nn'aⁿ na jndoo jom na nntseijomna' naⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'oom na ntyjo nc'eeⁿ,

¹⁴ ee ñejom ndii' na tquiaañê na tueeⁿeⁿ, ndo' nc'e na ljo', juu na candaa' na maqueⁿna' na lju'

n'om nn'aⁿ na cwicantyjaa' n'omna jom, ticanty-cwiina'.

¹⁵ Ndo' mati nquii Espíritu Santo macwji'yuu'ñê na ljo' ndaaya, na tsoom:

¹⁶ Nqueⁿ na matsa'ntjoom tsoom:

“Luua ñ'oom na nlquaaⁿxco ñ'eⁿ nn'aⁿ Israel jnda na tjacaa jndye ntyu.

Nlquaaⁿya ñ'oom na matsa'ntjomna' quii' n'omna,

ndo' nntseiljeiya jooona' naquii' nqueⁿna.”

¹⁷ Jnda jo' tsotyeeⁿcheⁿ:

Meiⁿ xocjaañjoom'ti ts'o^onya jnaaⁿna ñequio natia na cwil'ana.

¹⁸ Jo' chii quia jnda seit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaaⁿ nn'aⁿ, tacaⁿtina' na cwiicheⁿ nncue'nnda'.

Calacandyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'o^ots'om

¹⁹ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoyo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, cwiñ'o^ot'maaⁿndyo n'o^onya na ndyeyu macwitsaaquiaa'a yuu na tseixmaⁿ na lju'ticheⁿ na m'aaⁿ. Ee nioom' Jesucristo mañequiaana' na wanaaⁿ na cal'aaya na ljo'.

²⁰ Cwitsquiaaya jo' jo' cantyja 'naaⁿ nato xco. Ju-una' mañequiaana' na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Cristo seijndaa'ñê natowaa' quia na tjaa'ñe ts'aⁿ lantsa tsei'ntsqueeⁿeⁿ. Na luua' tjoom matseijomna' cha'cwijom quia na t'ioo' liaa tco na ñentyja yuu na tyowjaaquiee' tyee cuarto na macanda na lju'ticheⁿ.

²¹ Jesús cwiluiiñê tyee cwentaaya na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñê na matsa'ntjoom nn'aⁿ na cwiluiindyewentaa' Ty'o^ots'om.

²² Jo' chii jndei'na' na cala'candyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'o^ots'om ñequio na xcwee'ya n'o^onya,

ñequio na candaa'ya na cwila'yu'ya n'oo'nya ñ'e'ñê, ee jnda seiljoom'm jaa naquii' n'oo'nya cha tinc'oo'nya na maco'tiana' nquiuuya na nntsaantyjaa'a jom, na jnda tmaa' jaa na cha'waandyo ñequio cwii na matseijomna' ndaatioo lju'.

23 Caljoo'ndyotyaa'nya ñequio ñ'oom na cwicantyjaa' n'oo'nya. Til'aaya na we waa cantyja 'naa'na'. Ee ñ'oom na jnda tso Ty'oots'om ndaaya na nnts'aa', maxje' nntseicandaa'ñê.

24 Mati la'xmaa'nya na cateijndeiya nn'aa'nya na cwila'yu' cha na cantyja 'naa' jo' nntseiquee'na' n'omna na mati nnc'omna na wi' n'omna nc'iaana, ndo' na cal'ana yuu na ya.

25 Tacal'aaya na ticala'jomndyo quia cwitjomndye nn'a' na cwila'yu'. M'a' nn'a' na cwil'a na ljo' saā jaa quiaaya na t'ma' n'om cha'tsondye nn'a' na cwila'yu'. Majndeitiche' je' na cwinty'iaaya na wjaawindyoo' na nncwjee'nda' nquii Ta Jesús.

26 Ee xe' cwil'aayaaya na nla'tjoondyo nnom Ty'oots'om ndo' macwita'jnaa'a ñ'oom na mayuu', tjaa'na' cwiiche' nnom na nnc'o juuna' ñequiondyo cantyja 'naa' jna' na cwil'aatyaaaya.

27 Xe' cwil'aaya na ljo', macanda' meindoo'na' na nncu'xe' Ty'oots'om jaa, ee waa cwii na matseicaty'uena' ee ncuaa chom na jee' w'ii na nnt'uiina' nn'a' na cwi'oo nacjoom'm.

28 Tyowaa na teiyo na meiquia ts'a' na tiñe'catseicanda' ñ'oom na tque' Moisés, cwe' ñequio ñ'oom 'ndyoo meii' ñe'we ndyee ts'a' na ntyjii na ljo' mach'ee tsa'ñee', seijndaa'ñena' na cuee'e'. Maxje' tjaa 'ñee' nnc'oom na wi' ts'om

tsaⁿñeeⁿ.

²⁹ Nc'e na luaa' waa, c'oom'ya n'om'yo' cwanti na wi'ti nntjom cwii ts'aⁿ na matseyiu' na mach'eeya jnaaⁿ!. Cha'cwijom macandyueeⁿ Jnda Ty'o_ots'om. Mach'eeⁿ na ticuee' ts'oom na juu niom' Jesús na maqueⁿtyeⁿna' ñ'oom xco na matseijndaa'ñê, s'aaⁿ na cwe' cwantindyo niom'ñeeⁿ ndo' juuna' maqueⁿna' jom na tseixmaaⁿ cwentaa' Ty'o_ots'om. Matseijnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ nguui Espíritu na cwiluiñe Ty'o_ots'om na jom jeeⁿ wi' ts'oom juu.

³⁰ Ee manquiuyaya na tso Ty'o_ots'om: “Ja tseixmaⁿya na nntioom nn'aⁿ no_oya cantyja na cwila'tjo_ondyena. Cha'tso na nnjoom, nnc_o nnts'aa na nntioomna.” Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na tsoom: “Nquii Ta Ty'o_ots'om nncu'xeeⁿ nn'aaⁿaⁿ cantyja na jnda jla'tjo_ondyena nnoom.”

³¹ Jeeⁿ cwajndii nlco'wi'na' ts'aⁿ na nncju'na' juu l'o Ty'o_ots'om na wando'!

³² Cjaañjoom'ya n'om'yo' ncuee na ñejndyocaana', quia na to'yo' na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'o_ots'om, tyola'quiiyaya n'om'yo' na jeeⁿ wi' tyotjom'yo' na la'xmaⁿ'yo' cwentaaⁿaⁿ.

³³ Ñ'eeⁿndyo 'o na tyocalui'jnaaⁿndyo' l'a nn'aⁿ ndo' na tyota'wi'na 'o jo ndaa nt'omcheⁿ, ndo' nt'omndyo' 'o tyoteijndei'yo' nn'aⁿ'yo' na cwila'yu' na teinomna nawi'ñeeⁿ.

³⁴ Mati t'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ'yo' na cwila'yu' na too'ndyena w'aancjo, teijndei'yo' joona 'naⁿ na ñetcaⁿna'. Ndo' quia tjeii' nn'aⁿ 'naⁿ'yo' nc'e na cwila'yu'yo', tyom'aⁿ'yo' na neiⁿ'yo' meiiⁿ na tjom'yo' na ljo'. Ee cwila'noⁿ'yo' na cañoom'luee waa cwii nnom na jndati

tseixma^{na}!, na tixontycwiina'.

³⁵ Jo' chii n'e na nmeiⁿ jnda teinom'yo', tica'ndyenc'uaa'ndyo' na cwicantyyaa' n'om'yo' Ty'oots'om, ee juuna' matseijndaa'ñena' na nnto'ñoom'yo' cwii na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ.

³⁶ Maca^{na} na cala'quii n'om'yo' nawi' na cwiwinom'yo'. Ee na nl'a'yo' na ljo', nla'jomndyo' ñequio na l'ue ts'om Ty'oots'om ndo' na nndaā nñequiaaⁿ na nnto'ñoom'yo' cha'tso na jnda tsoom na nnts'aaⁿ.

³⁷ Ee waa ñ'oom'm na teiljeii cantyya 'naaⁿ Cristo na matsona': Nqueⁿ na waa ñ'oom na nncwjeeⁿeⁿ, mawaa mawaa xjeⁿ na nncwjee'cañoom. Tayo mancwjeeⁿeⁿ.

³⁸ Ts'aⁿ na maquaⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ, nnc'oom cantyya 'na^{nya} n'e na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿndyo; saa xeⁿ lcwe'ntyaaⁿ!aⁿ cantyya 'na^{nya}, xoc'o^oya na nei^{nya} jom.

³⁹ Saa jaa ticala'xmaa^{nya} cha'na nn'aⁿ na cwiitjeii'lcwee'ndye na cantyya 'naaⁿ jo' cwitsuundye. Jaa la'xmaa^{nya} nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'o^oya ñ'eⁿ Ty'oots'om, ndo' na ljo' maqueeⁿ jaa na cwicalui'n'maaⁿndyo.

11

Matsona' na catseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om

¹ Ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'oots'om, majndaa'ya ntyjii na nlo'ñom ljo' na macantyyaa' ts'om jo nnoom. Ndo' mati maniom 'naⁿ meiiⁿ na tyoonty'iaa ndaaya.

² Nc'e na tyola'yuy'a n'om weloo nn'aⁿ Israel, jo' chii tjawee' ntyjii Ty'oo^ts'om ñ'eⁿndyena.

³ Cantyja na cwila'yuy'a n'ooⁿ ñ'eⁿ Ty'oo^ts'om, cwila'nooⁿ'a na tqueeⁿ tsjoomnancue ñequio tsjo'luee. Ndo' teil'uee'ñê 'naⁿ na xocandaa nty'iaa' ts'aⁿ jona' na tqueeⁿ 'naⁿ na niom na cwinty'iaaya je'.

⁴ Abel tyotseyuy'a ts'oom. Nc'e na ljo' xcweti seit'maaⁿ'ñê juu, nchiiti Caín. Ndo' nc'e na ljo' tyotseixmaaⁿ, tso Ty'oo^ts'om na tjaa jnaaⁿ'aⁿ ndo' 'naⁿ na tyoñequiaaⁿ tjawee' ts'om. Ndo' na tyotseyuy'a ts'oom, meiiⁿ na jndaⁿ tueeⁿ'eⁿ ndicwaⁿ matseijnooⁿ'oⁿ n'ooⁿya.

⁵ Mati Enoc tyotseyuy'a ts'oom ñ'eⁿ Ty'oo^ts'om. Wanoom'm quia na tjañ'oom jom cañoom'luee, ticueeⁿ'eⁿ. Taticaliu nn'aⁿ jom, ndo' cwitjoocheⁿ na nncjaañ'oom jom, ñ'oom' Ty'oo^ts'om na teiljeii matsona' na tjaawee' ntyjii ñ'eⁿñê.

⁶ Xocjaawee' ntyjii Ty'oo^ts'om ñ'eⁿ ts'aⁿ xeⁿ ticatseyuy'a ts'om ñ'eⁿñê, ee cha na nntseicandyoo'ñena' ts'aⁿ ñ'eⁿñê, macaⁿ'na' na catseyuy' na m'aaⁿ ndo' na t'maⁿ naya nnts'aaⁿ juu na xcweti mal'ue jom.

⁷ Nquii Noé, nc'e na tyotseyuy'a ts'oom ñ'eⁿ Ty'oo^ts'om, quia na seicandii jom na nluii cwii na tijoom ñenty'iaa nn'aⁿ na tuii, seicandaa'ñê ndo' s'aaⁿ w'aandaa cha nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ waⁿ'aⁿ. Ndo' nc'e na tyotseyyoom'm, t'mooⁿ na nn'aⁿ tsjoomnancue la'xmaⁿ jnaⁿ saaⁿ nqueⁿ jlui'n'maaⁿñê nc'e na tyotseyuy'a ts'oom ñ'eⁿñê.

⁸ Mati Abraham tyotseyuy'a ts'oom ñ'eⁿ Ty'oo^ts'om. Jo' chii quia na t'maⁿ jom, seicañaⁿ'aⁿ.

Jlueeⁿeⁿ tsjom'm na wjaⁿ ndyuaa na macanaaⁿaⁿ. Tjaaⁿ meiⁿ ticaljeiiⁿ yuu wjaayom.

⁹ Ndo' nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom, ñeseijomna' jom na tyom'aaⁿ tyuaa'ñeeⁿ cha'na ts'aⁿ na cwe' tyjee'ya, ndo' juuna' tyuaa na macanaaⁿaⁿ na tquiaa Ty'o^ots'om. Cwe' l'aaliaa tyom'aaⁿ jo' jo' ndo' majo'ti Isaac ñ'eⁿ Jacob na mañejuu ñ'oom tsoom na nndaana na nnts'aaⁿ.

¹⁰ Ee tyomeindoo'nty'iaañe Abraham na nncjaⁿ yuu waa tsjoom na jeeⁿ tyeⁿ tsiaⁿtsjo' ñ'eⁿ tuiina' na seijndaa'ñe nquii Ty'o^ots'om ndo' ñenqueⁿ s'aaⁿ juuna'.

¹¹ Mati nc'e na tyotseyiyu'ya ts'om Sara, meiiⁿ na jnda teinoom' xjeⁿ na nc'oom jnaaⁿ, ndo' mati nquii Abraham jnda tqwieñeñ'eeⁿ, ty'oom Sara najneiⁿ na nnc'oom jnaaⁿ nc'e na tyotseyioom'm na tixotseitjo^oñe Ty'o^ots'om na nntseicanda^oñe ñ'oom na tso nnoom na nnts'aa.

¹² Nc'e na jeeⁿ ndya' tqwieñe Abraham matseijomna' jom cha'cwijom cwii ts'oo. Saa^o meiiⁿ na ljo', tue'ntyjo na jndyendye nda ntseindacantyoom cha'na jndyendye cancjuu na m'aⁿ tsjo'luee, oo cha'na tei' 'ndyoo ndaaluee, cwii na xocanda^o nncuncho ts'aⁿ.

¹³ Cha'tsondye naⁿm'aⁿl' tjana meiⁿ t'icato'ñoomna na jnda tso Ty'o^ots'om ndaana na nndaana, saa^o nc'e na tyola'yuy'ya n'omna, nty'iaatquiana joona' na jnda tso Ty'o^ots'om na nndaana ndo' tyom'aⁿna na neiiⁿna ee jla'noⁿyana na la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwe' m'aⁿyana ljooñe, cwe' cwiwinomyana tsjoomnancue.

¹⁴ Ndo' nn'aⁿ na cwilue na ljo', cwit'mo^ondyeyuna na cwil'ueena cwii joo na

tseixmaⁿna' tsjoomna.

15 Ee xeⁿ cwe' na tyeⁿ ñjom n'omna ndyuaa yuu na jnaⁿna, tijndei'na' na nnc'oolcwee'na jo' jo'.

16 Saa tyola'queeⁿ n'omna na lquiena cwii joo na yati yuu na m'aaⁿ Ty'o_oots'om. Jo' chii tijnaaⁿaⁿ na cwiluena na cwiluiiñê Ty'o_oots'om cwentaana, ee jnda_đ seijndaa'ñê cwii tsjoom yuu na nnc'omna.

17 Tue'ntyjo na ñe'caljeii Ty'o_oots'om chiuu ts'om Abraham ñ'eⁿñê. Jo' chii nc'e na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿñê, tjañ'oom jnaaⁿ na ñecwiiñê na nnts'aaⁿ ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ cwila'cwjee nn'aⁿ quioo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'o_oots'om. Ljoya ts'oom na s'aaⁿ naljo' ee ntyjii jndaa'ñê na jnda_đ tso Ty'o_oots'om nnoom chiuu nnts'aa.

18 Ñ'oom na jnda_đ tso nnoom: “Cantyja 'naaⁿ Isaac jeeⁿ ndya' jndyendye nda ntseindacantyjo' nnc'om.”

19 Ee sei'noⁿ Abraham meiiⁿ na cue' Isaac, saa waa najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ty'o_oots'om na nncwando'xco juu. Ndo' cantyja na seicanda_đñê, maty'iomna' na to'ñomnaaⁿaⁿ jnaaⁿ, cha'cwijom na tue' tsaⁿñeeⁿ, jnda_đ chii tando'nnda'.

20 Mati tyotseyu'ya ts'om Isaac ñ'eⁿ Ty'o_oots'om. Ndo' tio'naaⁿñe ntseinaaⁿ Jacob ñ'eⁿ Esaú cantyja 'naaⁿ ndyu na wjaa wjaatina'.

21 Mati Jacob tyotseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o_oots'om ee quia na mawaa xjeⁿ na nncueeⁿeⁿ, seit'maaⁿñê Ty'o_oots'om xjeⁿ na tio'naaⁿñê we ntseinda José cwe' ts'ooml'eii cwintyjee'ñê.

22 Mati José tyotseyu'ya cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'o_oots'om. Quia na mancueeⁿeⁿ seineiⁿ ndaa nn'aaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel na nncwji'lwe' Ty'o_oots'om

joona ndyuaa Egipto. Ndo' sa'ntjoom quia na nluii na ljo', c'oochona ndei' sei'ts'o 'naaⁿaⁿ.

23 Ndo' mati nn'aⁿ na ndana Moisés tyola'yuya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Jo' chii jnda na tuiiñê, tanty'iuuna jom ndyee chi', ee tqeⁿna cwenta nchii cwe' meiⁿquia ts'aⁿ ndana, meiⁿ tîcatyuena na sa'ntjom rey na cwje cha'tsondye yo'ndaa na naⁿnom.

24 Ndo' mati nquii Moisés tyotseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Ee quia na jnda tue'ntyjo choom'm tatinquiaañê na nlue nn'aⁿ na jom tsoñeeⁿ yuscu jnda Faraón'ñeeⁿ.

25 Ee tjawee'ti ts'oom na matseijomñê ñequio nn'aⁿ na cwiluiindye cwentaa' Ty'o^oots'om meiiⁿ wi' tyotjoomna, nchiiti na nntseijomñê cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na cwila'neiⁿndye nn'aⁿ.

26 Ee sei'n^ooⁿ na jndati tseixmaⁿna' quia cwicalui'jnaaⁿñe ts'aⁿ nc'e na matseixmaⁿ cwentaa' Cristo, nchiiti na jnda la'xmaⁿ s'om cajaⁿ ñequio nt'omcheⁿ na jeeⁿ cajnda na tyoniom Egipto quia jo'. Jom tyoqueⁿtyeeⁿ cwenta juu na jndati na nnc^o'ñoom na ññequiaa Ty'o^oots'om nnoom.

27 Ndo' nc'e na tyotseyu'ya ts'om Moisés, jlueeⁿeⁿ ndyuaa Egipto, meiⁿ tinquiaⁿaⁿ na matseiw'ii tyo na matsa'ntjom ndyuaa'ñeeⁿ jom, tî'ndiinc'uaa'ñê ee nty'iaaⁿaⁿ nquii na ññequiaa naya na nnaaⁿaⁿ.

28 Nc'e na tyotseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, tqeeⁿ xuee Pascua ndo' santjoom na cala'candaⁿandye nn'aⁿ Israel niom' we ntyja ndyueel'a l'aana cha tintseicuee' ángel meiⁿcwii tsaⁿs'a na tuiiñejndyee w'aa'ñeeⁿ nda nn'aⁿ Israel.

29 Nc'e na tyola'yuy'a n'om nn'aⁿ Israel ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' chii teinomna Ndaaluae Wee na s'aana' cha'cwijom tyuaatcwii. Saa nn'aⁿ Egipto quia na l'ana na ljo', seitjomnnda'na' ndaa, mana tjana.

30 Macantyja 'naaⁿ na tyola'yuy'a n'om nn'aⁿ Israel, jo' chii taniaⁿljo' tsjoom Jericó tquiaana' jo ndaana jnda na tyowintcoomndyena ndiocheⁿ tsjoom'ñeeⁿ ntquiee' xuee.

31 Mati sculjaa' Rahab tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om. Nc'e na teijneiⁿ nn'aⁿ Israel na ty'equeⁿ cwenta chiuu waa tsjoom'ñeeⁿ, jo' chii ticueeⁿeⁿ quia tjā nn'aⁿ tsjoom'm na tyoola'yuy'.

32 Ndo' cwaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jotseinaⁿtya cantyja 'naaⁿ na cwila'yuy'a n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om. Ee tileicju'naaⁿñena' na nntseinaⁿya cantyja 'naaⁿ Gedeón, Barac, Sansón, Jefte, David, Samuel, ndo' ñequio joo profetas.

33 Ee na tyola'yuy'a n'om naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' chii tyola'tyuii'na n'iaaⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa, tju'cjena' naⁿñeeⁿ nacje 'naaⁿ nn'aⁿ Israel. Nt'omndye joona tyotsaⁿtjomna nn'aⁿ ndyuaaⁿñeeⁿ cantyja na maty'iomyana'. Nt'omndye joona na tyola'yuy'na ñ'eⁿ Ty'oots'om jndaana na seicandaⁿñê ñ'oom'm na jnda tsoom na nnts'aaⁿ. Ndo' juu Daniel na tyotseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'oots'om, jndyaañê na tîcatquii liom jom quia tuee' nn'aⁿ jom ts'om tsue'w'aa quioo'ñeeⁿ,

34 ndo' nt'omndye joona nc'e na tyola'yuy'a n'omna, jo' chii tîcwjena quia tiom nn'aⁿ joona ntom' na waljoo'cheⁿ na jmeiⁿchom, jlui'n'maaⁿndyena. Nt'omndye joona jndyaandyena quia teijndaa' na nla'cwjee nn'aⁿ

joona ñequio xjo. Ndo' nt'omndye naⁿñeeⁿ na ñeteiwiina s'aana' na tco'yana' joona nc'e na tyola'yuy'a n'omna ñ'eⁿ Ty'ooots'om. Ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ jndaana na jeeⁿ jndana quia tyowaa ndia', hasta jleintyjona meiⁿcheⁿ sondaro nc'e na tyola'yuy'a n'omna ñ'eⁿñê.

³⁵ Nt'om yolcu nc'e na tyola'yuy'a n'omna ñ'eⁿ Ty'ooots'om, tando'nnda' nn'aaⁿna na jnda tja.

Saa nt'om nn'aⁿ na tyola'yuy'a n'omna ñ'eⁿñê, l'a nn'aⁿ na tjanioomndyena ñequio na cwajndii tyoquiina' joona. L'ona meiiⁿ tyolue naⁿñeeⁿ ndaana na ndyaandyena xeⁿ nntjeii'ndyena cantyja 'naaⁿaⁿ. Ee jla'noⁿna meiiⁿ na nncwjena, saa ntyjaa' n'omna na nlcwinnda'na na xcweti na nnta'ndo'na ñ'eⁿñê.

³⁶ Ndo' nt'om nn'aⁿ jeeⁿ tyolajnaaⁿ nn'aⁿ joona na quit'maⁿ n'omna Ty'ooots'om, nt'om tyola'sei'yaya nn'aⁿ jnaaⁿ na tyolayuy'a n'omna ñ'eⁿ jom, ñ'eeⁿndyena na tyochu'tyeⁿndye l'uaancjo ndo' ñ'eeⁿndyena na tyotioom nn'aⁿ joona l'aancjo.

³⁷ Ndo' nt'om nn'aⁿ na tyola'yuy'a n'omna, tyola'cwjee nn'aⁿ joona ñ'eⁿ ljo'. Nt'om joona toⁿndyexcwena l'a nn'aⁿ ñ'eⁿ xjo sierra, oo ñ'eⁿ xjo espada. Nt'omndye joona cwe' ntjaⁿ canmaⁿ ñequio ntjaⁿ canch'ioo tyocwee'na. Tyom'aⁿna na nty'iaandyeñ'eⁿna, wi' tyotjoomna ndo' cwajndii tyol'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyena.

³⁸ Nn'aⁿ tsjoomnancue meiⁿchjoo ticala'xmaⁿna na nnc'om naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna, cwe' jnaaⁿ jo' joona meiⁿ cwe' tijndaa' yuu nnc'omna, aa quii' ntsjo, aa ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om, aa quii' lue'ljo' ñequio lue'ndyuaa.

39 Cha'tsondye naⁿm'aⁿl na tyola'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^ots'om jndaa' na tjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyena. Sa^a tîcandaana ñ'oom na jnd^a tsoom nda^ana na nnts'aaⁿ,

40 ee waa cwii na yati na jnd^a seijndaa'ñe Ty'o^ots'om na nla'xmaaⁿya cha ñequii'cheⁿ nla'xmaⁿna na candaa'ndyena ñ'eⁿndyo.

12

Canty'iaatyaaⁿ nnom Jesús

1 Jeeⁿ t'maⁿ tmaaⁿl naⁿñeeⁿ na jnd^a t'mooⁿndyena na cwila'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^ots'om. Jo' chii catjei'ndyo cantyja 'naaⁿl cwii cwii nnom na matseitsaaⁿñena' na tsantyjo^oya cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' mati cantyja 'naaⁿl jnaⁿ na maju'tya'na' jaa. Ñequio na t'maⁿya n'o^onya cjoo' n'o^onya na nntsantyjo^oya naxeⁿl Jesucristo.

2 Ñequii'cheⁿ canty'iaatyaaⁿya nnom Jesús ee cantyja 'naaⁿl jom cwinaⁿ na cwila'y^u'ya n'o^onya ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ndo' juu jo' nntseicandaa'ñena' cantyja 'naaⁿl jom. Cwajndii tjoom na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, sa^a ticwjaa'ñê cwenta na seijnaaⁿna' jom na tueeⁿeⁿ jo' ee ntyjiicheeⁿ xeⁿ jnd^a teinom nawi'ñeeⁿ, nnc'oom na neiiⁿeⁿ. Jnd^a jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' tio 'naaⁿl Ty'o^ots'om nty-jaya.

3 Jo' chii c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿl na s'aa Jesús na tyotsei^uii ts'oom ñequio nn'aⁿ jnaⁿ na tyo'oo nacjoom'm cha tila'nchqueeⁿndyo' meiⁿ ticantycwii na t'maⁿ n'om'yo' na wi' na cwi-winom'yo'.

4 Ee meiiⁿ na cwila'jnda'yo' nacjoo jnaⁿ, saa tyootjom'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o.

5 ¿Aa jnda tsuu' n'om'yo' ñ'oom na matseijndo' Ty'oots'om n'om'yo' na cwiluiindy'o' ntseinaaⁿ? Ee naquii' n'oom'm na teiljeii matsona':

'U jndaaya, tintiom ts'om' quia macwja' Ty'oots'om 'u,

tintycwii na t'maⁿ ts'om' quia matseitaaⁿ'aⁿ 'u.

6 Ee matseijnooⁿ'oⁿ n'om nn'aⁿ na wi' ts'oom, ndo' ts'aⁿ na macwjaa'ñê cwentaaⁿ'aⁿ na cwiluiiñe jnaaⁿ, matseiseiiⁿ'eⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

Luaa' ñ'oom tso Ty'oots'om.

7 Jo' chii cala'quii n'om'yo' quia matseiseiiⁿ'eⁿ 'o ee na nl'a'yo' naljo' m'moⁿ'na' na macwjaa'ñê na 'o cwiluiindy'o' ntseinaaⁿ, ¿aa m'aaⁿ 'ñeeⁿ tiqui'maⁿ jnda?

8 Ee xeⁿ tiqui'maⁿ Ty'oots'om 'o cha'xjeⁿ quich'eeⁿ ñequio nt'omcheⁿ ntseinaaⁿ, ma'moⁿ'na' na nchii ntseinaaⁿ 'o, la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na tijndaa' tsotyena.

9 Ee quia ñet'oⁿ'ya na nch'uundy'o, tyo'maⁿ lotyaaya jaa saa tyotue'ndyocjaa ndaana. Ndo' na luaa', chiuuti nntue'ndyocjaa jo nnom Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee cha nntandoⁿ'a cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

10 Nquiee lotyaaya cantyjati na jla'noⁿ'na tyo'maⁿ'na jaa quia na tcaⁿ'na', ndo' mati nquii Ty'oots'om ma'maaⁿ jaa cha nlco'yana' jaa ndo' na nlqueⁿ'na' na lju' n'oⁿ cha'xjeⁿ nqueⁿ.

11 Ñ'oom na mayuu' ticjaawee' n'oⁿ'ya quia matseiseiiⁿ'eⁿ jaa, wi' nquiuuya, saa xeⁿ cwila'noⁿ'a chiuu waa na ñeca'moⁿ'ndaaya, nntantyyooⁿ'ya na ya m'aaⁿ'ya jo nnoom.

*Teincuu' na nts'o_o ts'aⁿ na macwaⁿ Ty'o_ots'om
jom*

12 Jo' chii yuu na teijndyaa luee'yo' ñequio ndei'cantye'yo', c'om'yo' na jnda'yo'.

13 Cala'jnda'yo' na nnc'om'yo' nato yuu cha juu ts'aⁿ na jnda t'u_oo x'ee ndaa nlco'xcwena' jom, meiⁿ ticwinioom'm.

14 Cjoo' n'om'yo' na tinc'om'ndiaa'ndyo' ñequio meiⁿcwii ts'aⁿ. Mati c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnom Ty'o_ots'om, ee ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ na lju' ts'om, tixocuee' na m'aaⁿ.

15 Queⁿndyo'ya'yo' cwenta na tjaa 'ñeeⁿ 'o na titseijomñe cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o_ots'om, tints'aana' na nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cwii ts'o_o na jana' na matsei'ndaa'na' nn'aⁿ xeⁿ nleil'uee'ndyena juuna', hasta nda_a nncwjena.

16 Meiⁿcwiindyo' 'o tinc'oom'ñe ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa' meiⁿ ticats'aa ts'aⁿ na tica-jnda ntyjeeⁿ joo naya na seijndaa'ñe Ty'o_ots'om cha'xeⁿ s'aa Esaú, ee na jom tuiiñejñeeⁿ, jo' chii we ndii' 'naaⁿ tsotyeeⁿ nnaaⁿ'aⁿ saa cwe' cwii nantquie ñ'eⁿ seijndyooñê juu naya'ñeeⁿ.

17 Ndo' manquiu'yo' na ndanquia quia na tcaaⁿ na catio'naa'ñe tsotyeeⁿ jom, t'icatseyu' tsotyeeⁿ. Taticatseichuii' tsotyeeⁿ ñ'loom na tso meiiⁿ na jeeⁿ tyot'ioom.

18 'O tyootjom'yo' cha'na tjoom nn'aⁿ Israel. Jona ty'entyjaa'na sjo Sinaí quia tquiaa Ty'o_ots'om ljeii naqui nda_ana. Juu sjo'ñeeⁿ tyowaa chom na tyo'oowandii'ndye. Quia waa cwe' na jooⁿñe, quia waa jaaⁿ ntom ndo' jndeiⁿ tyom'aaⁿ jndye,

19 meiⁿ tyoondye'yo' jndyee' ntu na tyondye naⁿñeeⁿ meiⁿ jndyee' nquii Ty'oots'om. Quia na jndye naⁿñeeⁿ jñeeⁿeⁿ, l'ana ty'oo na tint-seineiⁿtyeeⁿ ndaana.

20 Ee tileicala'ñ'oom'ndyena ñ'oom na sa'ntjom Ty'oots'om, na tsoom: “Meiiⁿ ts'aⁿ ndo' meiiⁿ quioo', xeⁿ nnto' na nncjaawa sjowaañe, cala'cwje'yo' joo ñ'eⁿ ljo' oo ñ'eⁿ lantsa.”

21 Juu na teitquioo' ndaana, jeeⁿ cwajndii se-icaty'uena' hasta tso nquii Moisés: “Cwiteindyo na jeeⁿ macaty'ua.”

22 Saa 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Sjo Sión, tsjoom' nquii Ty'oots'om na wando', juu Jerusalén na m'aaⁿna' cañoom'luee, ndo' m'aⁿ meiⁿ meiⁿcheⁿ ángeles na cwila'jomndyena na cwila't'maaⁿndyena jom,

23 Cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaa' Ty'oots'om na jnda teiljeii ncueena libro cañoom'luee. 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê na macu'xeeⁿ cha'tsondye nn'aⁿ, cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ espíritu na laxmaⁿ nn'aⁿ na jnda tqueeⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna.

24 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Jesús na sei-jndaa'ñê ñ'oomtyeⁿ xco, 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ niom' na maqueⁿlju'na' jaa, na juuna' yati waa ñ'oom cantyja 'naaⁿna', nchiiti niom' Abel na tcwe'.

25 Jo' chii cal'andyo' cwenta na nchii na ticala'ñ'oom'ndyo' nqueⁿ na matseineiⁿ ndaaya. Ee xeⁿ tîcandyaandye naⁿñeeⁿ na jndyena na seineiⁿ Ty'oots'om ndaana xjeⁿ ljoocheⁿ tsjoomnancue, majndeiticheⁿ jaa na cwindyaa

na matseineiⁿ nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'lueecheⁿ,
tixocandyaandyo.

26 Xjeⁿñeeⁿcheⁿ jndyee' Ty'o^ots'om s'aana'
na teincwii' tyuaa saa je' matsoom: “Cwiicheⁿ
cwii ndii' nchii cwe' nntseiteincwii'a tyuaa, mati
tsjo'luee.”

27 Ñ'oom'ñeeⁿ “cwiicheⁿ cwii ndii'” ma'moⁿna'
na nquiñooⁿ tsjoomnancue ñequio tsjo'luee na
tqueeⁿ cha nljoo'ndyetyeⁿ cha'tso na maqueeⁿ na
tixocateincwii'na'.

28 Juu na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om na
cwila'jomndyo, tjaa'naⁿ cwii nnom na
nntseiteincwii'na' juuna'. Cwa quiaaya
na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿ jo' ndo'
cala't'maaⁿndyo jom ñequio na xcwee' n'o^onya
ndo' mati ñequio na jnda nquiuyu.

29 Ee nquii Ty'o^ots'om na cwila't'maaⁿndyo,
cwiluiñê chom na matseindyueñena' cha'tso.

13

Nmeiiⁿ nncjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyo

1 Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'
na cwila'yu' nc'e cwiluiindyoy' na nn'aaⁿndyo'.

2 Tintsuu' n'om'yo' na nntei'xe'yo' nn'aⁿ na
cwila'yu' na cwe' cwiquieya na m'aⁿyo'. Ee
nt'om nn'aⁿ na jnda ñel'a na ljo', maángeles jnda
ñetei'x'eena, meiiⁿ ticaliuna na ljo'.

3 Cjaañjoom' n'om'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yu' na
m'aⁿna w'aancjo. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿna
na cha'cwijom ncjo'yo' m'aⁿyo' jo' jo' ñ'eⁿndyena,
mati cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na wi' cwiwinomna na
cha'cwijom nncjo'yo' wi' cwiwinom'yo'.

4 Cala'canda'yo' cantyja na tma'co'yo'. Nquii tsaⁿ's'a c'oom na macanda ñequio scoom'm. Nquii yuscu macanda c'oom ñequio saaⁿ'aⁿ. Quia jo' m'aⁿ lju'na jo nnom Ty'o^oots'om cantyja na m'aⁿna na we ca'na. Ee nncu'xeeⁿ joo nn'aⁿ na cwe' cwim'aⁿya ñequio nc'iaa.

5 Tila'queeⁿ n'om'yo' s'om. Caljoya n'om'yo' cwanti na cwileiñ'om'ti'yo'. Ee manquiiti Ty'o^oots'om jndaⁿ tsoom: “Tijoom nntseitjoo na nñequiaya na macaⁿna' 'u. Tijoom 'ndiya 'u.”

6 Manc'e na luaa' cwiñ'o^ont'maaⁿ'ndyo n'o^onya na cwila'jomndyo na cwil'uuya ñ'oom na tso juu ts'aⁿ na seiljeii Salmos. Tsoom:

Nquii Ta Ty'o^oots'om mateijneiⁿ ja.

Jo' chii tixocaty'uaⁿ ljo' cwii nnom na nndaⁿ nnts'aa ts'aⁿ ñ'eⁿndyo.

7 Cjaañjoom' n'om'yo' nquiee nn'aⁿ na ñetuiitquiendye na tyot'mooⁿna ñ'oom' Ty'o^oots'om ndaa'yo'. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ na tyola'candaⁿ'ndyena ndo' cala'yuy'a n'om'yo' ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ tyol'a joona.

8 Jesucristo ñecwii xjeⁿ cwiluiñê xuee wja, je' ndo' cha'tsoti ndyu.

9 Tiñequiandyo' na nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na ñomquiiana' na cwiñequia nn'aⁿ na nnc'oochoondyena' 'o xjeⁿ 'naaⁿna'. Ee xcweti na nntsanaⁿjndaⁿaya cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om, nchii cwe' aa cwicwaa'a oo aa ticwaa'a cwii nnom nantquie, ee joo jo' meiⁿ ticateijndeina' nn'aⁿ jo nnoom.

10 'O manquiuy'o' naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos waa tio yuu na cwindye'ntjom ntyee. Cwicwa'na cantyja 'naaⁿ jo', saaⁿ jaa

xuii', cwila't'maaⁿndyo cantyja na jñoom Cristo ts'oom'naaⁿ, juuna' tseixmaⁿna' tio cwentaaya, ndo' nquiee ntyee'ñeeⁿ, tila'xmaⁿna na nlcwa'na cantyja 'naaⁿna'.

¹¹ Juu tyee na tyoluiitquieñe na tyoch'ee ts'iaaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tyojaachom nioom quioo' na jnda seicwjeⁿ. Tyojaaqueⁿeⁿ ñ'eⁿ juuna' naquii' cuarto na tjacantyja na lju' tseixmaⁿ, cha ndaa nntseit'maⁿ ts'om Ty'ooots'om jnaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ judíos. Saa jo ndo' nnom tsjoom tyola'coñ'eⁿna joo quioo'ñeeⁿ.

¹² Jo' chii mati Jesús tquiaañê na jla'cuae' nn'aⁿ jom jo ndo' nnom tsjoom Jerusalén. Tioo nioom'm jo' jo' cha queⁿlju'na' jaa jo nnom Ty'ooots'om.

¹³ Manc'e jo' catsaaya na m'aaⁿ Jesús nnom tsjoom na cwila'jomndyo juu na jlui'jnaaⁿñê.

¹⁴ Saa jaa na m'aaⁿya tsjoomnancuewaañe, tjaa'naⁿ cwii tsjoom na m'aaⁿtye'na' yuu ya nnc'oootyaaⁿya. Jaa cwil'uaatcuundyö juu tsjoom na quia nncwjee'.

¹⁵ Jo' chii ñequii'cheⁿ la'xmaaⁿya na cala't'maaⁿndyo Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ Jesucristo, cwii na jeeⁿ cjaawee' ntyjeeⁿ na nl'uuya: Caluiit'maⁿndyu'.

¹⁶ Tintsuu' n'om'yo' na nl'a'yo' naya nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Cateijndei'yo' nt'om nc'iaa'yo' 'naⁿ na matsei'tjoona' joona. Ee na mach'ee ts'aⁿ nmeiⁿl jndati ntyjii Ty'ooots'om, nchiiti quia matseicuee' ts'aⁿ quioo' na matseit'maaⁿñe jom.

¹⁷ Cala'candaⁿndyo' ndaa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye jo ndaa'yo'. Cala'ñ'oom'ndyo' na cwitsa'ntjomna ee cwiqueⁿna cwenta cantyja 'naaⁿyo' ndo' ñequiana cwenta nnom

Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'ana. Na nla'canda^a'ndyo' jo ndaana nquioo na neiiⁿna ts'iaaⁿ na cwil'ana, nchii na nnc'omna na chjoo' n'omna.

18 Calaneiⁿ'yo' nnom Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿyâ. M'aaⁿyâ na titia nquiuuyâ jo nnoom ndo' l'ue n'o^o'nyâ na ñequii'cheⁿ cal'aayâ cha'tso cha'xjeⁿ na maty'iomyana'.

19 Cataⁿ'yo' nnom Ty'ooots'om na ññequiaaⁿ na tyuaa' nnda^a nncjocando^o'nda'a 'o.

Naya na macaⁿ ts'aⁿ na seiljeii cartawaañe

20 Nquii Ty'ooots'om na mañequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'o^o'nyâ jo nnoom, na tquiaaⁿ na tando'xco Ta Jesucristo, nqueⁿ na cwiluiinê na mateix'eeⁿ canmaⁿ ntsmeiiⁿ'eⁿ na tqueⁿtyeeⁿ ñ'oomxco ñ'eⁿ nioom'm,

21 quiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'o cha nla'xmaⁿ'yo' na canda^a'ndyo' jo nnoom na nl'a'yo' yuu na l'ue ts'oom. Cats'aaⁿ ñequiondyô yuu na l'ue ts'oom nc'e Jesucristo. Ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿ'ñena' jom. Caluii na ljo'.

22 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo', macaⁿ'a na candye'yo' ñ'oommeiⁿ na mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo'. Ee chjoowi' ñ'oomwaañe na matseicwanoⁿya na m'aⁿ'yo', titco juuna'.

23 Caliu'yo' na m'aaⁿcandyaañe juu nn'aⁿya Timoteo. Xeⁿ nleityuaaⁿ'aⁿ na nncwjee'cañoom ja, nntsaaya ñ'e'cwi ñ'eⁿñê quia na jocando^o'a 'o.

24 Candu'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye tmaaⁿ na cwitjomndyo'. Mati xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiindy^e cwentaa'

Ty'q̄ots'om jo' jo'. Joo nn'aⁿ ndyuaa Italia na cwila'yu' cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

²⁵ Quiaa Ty'q̄ots'om na candaa' na nto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

Ñ'oⁿ xco na tq^en ty'o^ots'om cantxja 'naa'
Jesucristo
New Testament in Amuzgo, Guerrero
(MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guerrero Amuzgo (Amuzgo, Guerrero)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, Guerrero

amu

Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, Guerrero

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

3a693cf5-26ad-5db1-89e8-29e6d3f52b61